

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

13 ЛЮТАГА 2014 г.

ЧАЦВЕР

№ 27 (27637)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

**З беларусам можна
пасябраваць
за гадзіну**

**Сочым за нашымі
ў Сочы!**

Прызнаемся шчыра: мы чакалі гэтага вечара, верылі, што медаль будзе. Які — стараліся не загадваць, каб не сурочыць. І толькі яна адна ўпэўнена сцвярджала пасля нядалага нядзельнага спрынту: «Гэта толькі трэніроўка. Усё яшчэ наперадзе. Гонка пераследавання — мая». Менавіта гэта яна сказала вашаму карэспандэнту, седзячы ў кабінэ фунікулёра, які павольна спускаў нас ад стадыёна да атэляў, гойдаючыся над безданню ў перадгор'ях Каўказа.

Сапраўды, гэтая гонка — яе. І перамога — яе. І — наша, усіх, хто верыў, спадзяваўся, перажываў, разумеў промахі і зрывы. Чакаў. Перамога абсалютная, чыстая, бліскучая. Не з тых, пра якія кажуць: «на нервах», «на маральна-фізічных якасцях». Гэта прызналі ўсе. І першая Дашу павіншавала яе адвечная саперніца грозная Тора Бергер (алімпійская чэмпіёнка Ванкувера, васьміразовая (!) чэмпіёнка свету). Тая Бергер, якая напярэдадні абяцала: «Буду бегчы так, быццам за мной гоніцца зграя галодных сабак». І яна бегла. І прыбегла другой. Але нарвежка нават не бачыла спіны нашай Дашы перад сабой — такі быў адрыў дзвюх наймацнейшых біятланістак свету адной ад другой на фінішнай прамой. «У мяне проста не было шанцаў», — толькі і сказала Бергер пасля гонкі.

А вось **што сказала сама алімпійская чэмпіёнка** журналістам з дзясяткаў краін, якія доўга і цярдліва чакалі яе пасля цырымоні ўзнагароджвання:

— Я вельмі шчаслівая. Мая мара ажыццявілася — я стала алімпійскай чэмпіёнкай. Мяне перапаўняюць эмоцыі... Гэты дзень і гэтую перамогу я прысвячаю сваёй мамачцы. Яна перажывала за мяне мацней за ўсіх. Ну што яшчэ звычайна кажуць у такіх выпадках? Мабыць, я была сёння неверагодна спакойная і ўпэўненая. Даўно не адчувала сябе так добра.

СТАР 8

ЦЫТАТА ДНЯ

Старшыня Дзяржстандарту
Віктар НАЗАРАНКА:

«Асноўная наша задача заключаецца ў стварэнні ўмоў, у якіх бы развівалася айчынная інавацыйная прамысловасць, каб яна магла пастаўляць на экспарт якасную канкурэнтаздольную прадукцыю. У гэтым кірунку ёсць нядрэнныя вынікі. Хоць нас усё ж турбуе недастаткова высокая актыўнасць прамысловасці ў тых напрамках, якія сёння важныя для паставак на экспарт, — гэта тэхнічнае рэгуляванне і новыя дакументы Мытнага саюза, укараненне міжнародных стандартаў, якія з'яўляюцца актуальнымі для экспарту нашай прадукцыі ва ўсе рэгіёны».

Курсы замежных валют,
устаноўлены НБ РБ з 13.02.2014 г.

Долар ЗША		9690,00	■
Еўра		13210,00	▼
Рас. руб.		279,00	▲
Укр. грыўня		1108,06	▼

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 3°	
Віцебск	+ 2°	
Гомель	+ 6°	
Гродна	+ 2°	
Магілёў	+ 4°	
Мінск	+ 3°	

ЛЕПШАЯ Ў СВЕЦЕ ДЫПЛАМАТЫЯ

Перамогі, як у беларускай біятланісткі Дар'і Домрачавай, лепш за ўсякую дыпламатыю садзейнічаюць фарміраванню пазітыўнага іміджу краіны. Такое меркаванне выказаў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ў час чаювання ў асяроддзі беларускіх балельшыкаў з уладальніцай залатога алімпійскага медаля ў гонцы пераследавання, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка быў адным з першых, хто павіншаваў Дар'ю Домрачаву з перамогай. У доме кіраўніка дзяржавы сабраліся балельшычкі, члены беларускай каманды, куды ў хуткім часе прыбыла і галоўная віноўніца ўрачыстасці. Малодшы сын Прэзідэнта Мікалай падарыў спартсменцы букет кветак. А пасля Дар'ю падхапілі на рукі і доўга качалі, падкідаючы ў паветры.

У сваю чаргу Дар'я Домрачава адзначыла намаганні ўсёй каманды ў дасягненні такога высокага выніку. Паводле яе слоў, для перамогі ў гэты дзень «сышліся ўсе зоркі». Алімпійская чэмпіёнка таксама расказала, што перад пачаткам Алімпіяды спецыяльна вырашыла паберагчы сябе, а таму адмовілася неслі на цырымоні адкрыцця Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь. «Каб захаваць форму, не захварэць. У мяне думка была: я не панясу гэты сцяг на адкрыцці, лепш я фінішуу з беларускім сцягам», — адзначыла спартсменка.

«Значыць, панясеш на закрыцці!» — заўважыў кіраўнік дзяржавы.

«Гэта твая Алімпіяда», — сказаў Прэзідэнт, звяртаючыся да Дар'і. Аляксандр Лукашэнка таксама выказаў упэўненасць, што і іншыя беларускія спартсмены, у тым ліку члены нацыянальнай каманды па біятлоне, здольны заваяваць алімпійскія медалі.

ПРАМАЯ ЛІНІЯ

УСЁ ПРА АДРАСНУЮ САЦЫЯЛЬНУЮ ДАПАМОГУ

Хто мае права на штомесячную або аднаразовую сацыяльную дапамогу і якія сёння іх памеры? Ад чаго яны залежаць? Каму прызначаецца дапамога па аплаце паслуг ЖКГ? Колькі разоў можна звярнуцца па дапамогу на падгузкі?..

Гэтыя і іншыя пытанні вы зможаце задаць намесніку міністра працы і сацыяльнай абароны Аляксандру Аляксеевічу РУМАКУ ў ходзе прамой тэлефоннай лініі «Падтрымка насельніцтва праз сістэму дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі», якая адбудзецца ў рэдакцыі «Звязды» 20 лютага. Тэлефануйце па нумары (8-017) 287 18 66 з 11 да 12 гадзін. Папярэднія пытанні можаце задаваць па тэлефоне (8-017) 292 21 03.

Сацыяльны ракурс

РАБОЧАЙ СІЛЫ ШМАТ, А КВАЛІФІКАВАНЫХ РАБОТНІКАЎ НЕ ХАПАЕ

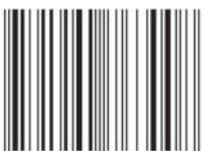
На думку міністра працы і сацыяльнай абароны Марыяны Шчоткінай, рынак працы неабходна збалансаваць

Якія змены адбыліся ў працоўным заканадаўстве? Што будзе з зарплатамі і пенсіямі? На што накіравана дзяржаўная сацыяльная падтрымка? Гэтыя і іншыя пытанні абмяркоўваліся на калегіі Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі па выніках работы ў 2013 годзе. У ёй узялі ўдзел намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Анатоль Тозік, міністр працы і сацыяльнай абароны Марыяна Шчоткіна, намеснікі міністраў юстыцыі, інфармацыі, эканомікі; кіраўнікі абласных камітэтаў па працы, занятасці і сацыяльнай абароне і іншыя.

Па словах Марыяны Шчоткінай, рабочай сілы ў краіне шмат, але пры гэтым кваліфікаваных работнікаў не хапае. Таму задача палітыкі занятасці — фарміраванне збалансаванага рынку працы шляхам стымулявання эканамічнай актыўнасці незанятага насельніцтва, зніжэнне дысбалансу паміж попытам і прапановай рабочай сілы, павышэнне канкурэнтаздольнасці рабочай сілы і рэалізацыя прынятай дзяржаўнай праграмы садзейнічання занятасці на гэты год.

Марыяна Шчоткіна падкрэсліла, што аплата павінна залежаць ад вынікаў працы, а для гэтага наймальнікі павінны мець магчымасць стымуляваць работнікаў.

СТАР 2

■ Сталіца

«МЕЦЬ СУСВЕТНА ВЯДОМУЮ ГАСЦІНІЦУ — ПРЫНЦЫПОВА ВАЖНА ДЛЯ СТАЛІЦЫ»

Колькі Мінск мяркуе зарабляць на турыстах, ці магчыма яшчэ пабудаваць жыллё ў межах МКАД, чаго каштуе пракласці адзін кіламетр сталічнага метро і колькі сем'яў сёлета атрымаюць арэндныя кватэры... На гэтыя і іншыя тэмы з журналістамі падчас прэс-канферэнцыі гутарыў старшыня Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта Мікалай ЛАДУЦЬКА.

У сакавіку-красавіку сталіцу чакае цэлая чарада адкрыццяў новых гасцініц. Але некаторыя пачынаюць працу ўжо цяпер. Так, нядаўна былі ўведзены ў эксплуатацыю гасцініцы на вуліцах Нарачанскай, Алега Кашаваго.

— Наступная наша задача, якая павінна быць рэалізавана пасля чэмпіянату свету па хакеі — гэта каб пабудаваныя аб'екты працавалі з нагрузкай і пасля мерапрыемства, — адзначыў Мікалай Ладуцька. — Горад без развіцця ўявіць нельга, але яго маштабы павінны быць суразмернымі з тымі патрэбамі, якія сёння ёсць у гарадскім асяроддзі. Ніхто не застрахаваны ад памылак, таму яны часам здараюцца. Гэта датычыць і сістэмы гарадскога будаўніцтва. Але ў першую чаргу важна, каб непаўторны воблік Мінска быў прыемны яго жыхарам, а таксама шматлікім гасцям, якія будуць прыязджаць у наш горад.

Як паведаміў Мікалай Ладуцька, гарадскія ўлады паставілі сабе максімальскую задачу — атрымаць ад турызму даход у памеры 1 мільярда долараў за год.

Таксама старшыня Мінгарвыканкама звярнуў увагу на тое, што стала прычынай маруднага будаўніцтва вялікага гасцінічнага комплексу «Кемпінскі», перспектыва з'яўлення якога на праспекце

Незалежнасці ў свой час выклікала неадназначную рэакцыю гараджан.

— «Падводныя плыні» пры стварэнні гэтага аб'екта заключаліся ў самім яго размяшчэнні (як вядома, будынак стаіць на беразе Свіслачы). У гасцініцы ёсць тры падземныя паверхі. Каб іх пабудаваць, запрашалі кампанію з Запарожжа, якая мае вялікі вопыт стварэння гідратэхнічных збудаванняў. Калі пачалі працу, узнікла шмат праблем з бурэннем, год давялося рабіць адзін толькі падмурак, — распавёў старшыня Мінгарвыканкама.

Гэтыя акалічнасці нельга было прадугледзець у той момант, калі прымаўся рашэнні па тэрмінах рэалізацыі праекта. Мікалай Ладуцька выказаў думку, што прысутнасць сусветнага гасцінічнага апэратара, чые аб'екты пабудаваны ў 140 краінах свету, прычыпова важная для сталіцы.

— Нас будуць адкрываць праз гэта, — адзначыў старшыня гарвыканкама.

Па словах Мікалая Ладуцькі, зараз у «Кемпінскім» ужо вядуцца работы па абліцоўцы фасаду.

У 2014 годзе плануецца ўвесці ў эксплуатацыю 70 тысяч кв. м арэнднага жылля і 440 тыс. кв. м жылля з дзяржаўна-падтрымкай для грамадзян, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў. Арэндныя кватэры атрымаюць каля тысячы сталічных сем'яў.

— Мы збіраемся запраسیць да супрацоўніцтва вядучыя прадпрыемствы, якія маглі б фінансава падтрымаць будаўніцтва жылля для сваіх работнікаў. Гэта актуальна для фарміравання кадравага рэсурсу і замацавання супрацоўнікаў на вытворчасці, — паведаміў Мікалай Ладуцька.

Таксама ён звярнуў увагу, што месца для будаўніцтва ў межах Мінскай кальцавой аўтадарогі з кожным годам усё менш.

Па словах старшыні Мінгарвыканкама, у Еўропе ёсць гарады, дзе ўжо досыць даўно амаль не будуць жыллё. У той жа Празе за год здаецца да 150 тысяч квадратных метраў. Гэты аб'ём рэгламентуецца спецыяльным рашэннем. Мінск тут не будзе першаадкрывальнікам. Да таго ж, на думку Мікалая Ладуцькі, пытанне недахопу жыллёвых ў нас часам ставіцца не зусім карэктна. У сталіцы на паляпшэнне жылль умоў прэтэндуе дзесьці 260 тысяч сем'яў, не маюць ва ўласнасці ні аднаго квадратнага метра толькі 40 тысяч з гэтай колькасці.

Мінск імкліва развіваецца, а таму пытанне з'яўлення новых станцый метро актыўна абмяркоўваецца жыхарамі самых розных раёнаў сталіцы. Але работы па пашырэнні сеткі метрапалітэна — справа нятанная.

— Кошт аднаго кіламетра метро на сёння складае ад 50 да 70 мільёнаў долараў. А калі гаварыць пра метро з самым сучасным абсталяваннем, то сума ўзрастае да 100 мільёнаў, — нагадаў Мікалай Ладуцька.

Што датычыць станцыі «Малінаўка», адкрыцця якой даўно чакаюць многія мінчане, старшыня Мінгарвыканкама ўдакладніў, што, згодна з праектам, сапраўдны тэрмін здачы яе ў эксплуатацыю — кастрычнік 2014 года, але перад будаўніцамі пастаянна ставіцца задача тэрміны як мага больш скарачаць. Такім чынам адкрыццё «Малінаўкі» па-ранейшаму запланавана на сёлетні май.

Сёння ўжо пастаўлена задача пачаць праектаваць чацвёртую лінію сталічнага метрапалітэна. Гэта патрэбна для таго, каб паралельна з будаўніцтвам трэцяй лініі рыхтавацца да пачатку работ на чацвёртай.

Ганна ГАРУСТОВІЧ

3 першых вуснаў

ГЛЕБА ДЛЯ ПАРАЗУМЕННЯЎ

ПРАМАЯ ЛІНІЯ УПАЎНАВАЖАНАГА ПА СПРАВАХ РЭЛІГІЙ І НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЯЎ ПРОЙДЗЕ 14 ЛЮТАГА.

У гэты дзень з 9.00 да 15.00 Леанід Паўлавіч Гуляка будзе адказваць на пытанні, якія тычацца міжнацыянальных узаемаадносін і існуючых у Беларусі канфесій. Наша краіна — дзяржава шматнацыянальная, і глеба для дыялогу ствараецца, з аднаго боку дзякуючы талерантнасці беларускага народа, якая выпрацоўвалася стагоддзямі, а з другога — рэгулюецца заканадаўствам (напрыклад, ёсць закон «Аб нацыянальных меншасцях у Рэспубліцы Беларусь»). Але Беларусь яшчэ і шматканфесійная краіна (афіцыйна зарэгістравана 25 канфесій і рэлігійных арганізацый). У сваю чаргу пытанні міжканфесійных узаемаадносін таксама адлюстраваныя ў законе — «Аб свабодзе сумлення і рэлігійных арганізацый». Але жыццё звычайна прапануе канкрэтныя сітуацыі для разваг, разабрацца ў якіх могуць дапамагчы спецыялісты.

«Прамая лінія» Уपाўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцяў праводзіцца не першы раз і звычайна ў людзей шмат практычных пытанняў, на якія хочацца атрымаць кампетэнтныя адказы з вуснаў прадстаўнікоў дзяржавы. **У пятніцу 14 лютага да Леаніда Паўлавіча Гулякі можна звяртацца па тэлефоне ў Мінску: 8-017 284 89 65.**

СТАЎКА РЭФІНАНСАВАННЯ ЗНОЎ НЕ ЗВАРУХНУЛАСЯ

Стаўка рэфінансавання ў лютым застанеца на раённай узроўні — 23,5% гадавых, паведамліў Нацбанк.

Такое рашэнне прынята праўленнем Нацыянальнага банка. «Па звестках Нацыянальнага статыстычнага камітэта, індэкс спажывецкіх цэн у студзені 2014 года склаў 101,6%. Таму захаваць бягучага ўзроўню стаўкі рэфінансавання пацярджанае антыінфляцыйную накіраванасць грашова-кредытнай палітыкі», — заяўляюць у галоўным банку краіны. Нацбанк прадоўжыць штомесяц разглядаць пытанне аб узроўні стаўкі рэфінансавання з улікам фактычнай і прагнознай дынамікі інфляцыі і макраэканамічнай сітуацыі.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

...КВАЛІФІКАВАНЫХ РАБОТНІКАЎ НЕ ХАПАЕ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Дзякуючы такому падыходу на бягучы момант у 38 раёнах краіны зарплата перавысіла 500 долараў ЗША. У лідарах — Мінская і Гродзенская вобласці.

Тэмп росту намінальнай заробатнай платы па краіне ў 2013 годзе склаў 37% (5139,4 тысячы рублёў), рэальная заробатная плата ў параўнанні з 2012 годам павялічылася на 15,8%. Намінальная налічаная сярэднямесячная зарплата работнікаў бюджэтных арганізацый у 2013 годзе складала 3791 тысячу рублёў. Павышэнне ўзроўню аплаты працы работнікаў бюджэтнай сферы адбывалася шляхам павелічэння тарыфнай стаўкі першага разраду.

Дзеля сацыяльнай абароны работнікаў катэгорый з нізкай аплатай мінімальна заробатная плата штогод вызначаецца ў памеры, не ніжэйшым за памер сярэднедушавага мінімальнага спажывецкага бюджэту сям'і з чатырох чалавек, які дзейнічаў на пачатку года. З 1 студзеня 2013 года МЗП складала 1395 тысяч рублёў, з 1 студзеня 2014 года яна павялічылася да 1660 тысяч рублёў.

Сітуацыя на рынку працы знаходзіцца пад пастаянным кантролем міністэрства. У студзеня-снежні 2013 года па садзейнічанне ў працаўладкаванні ў адпаведныя органы звярнуліся 257 тысяч чалавек, з іх зарэгістраваны беспрацоўнымі 158,3 тысячы чалавек. Колькасць свабодных працоўных месцаў у параўнанні з адпаведным перыядам 2012 года знізілася на 18,5% і на 1 студзеня

2014 года складала 50,5 тысячы вакансій. Колькасць беспрацоўных на адну вакансію засталася на ўзроўні 2012 года і на 1 студзеня 2014 года складала 0,4. Агульны ўзровень беспрацоўя на гэты перыяд склаў 0,5%.

Што новага

ў заканадаўстве?

Летась завершана работа па ўдасканальванні працоўнага заканадаўства. Сёлета ў студзені прыняты Закон «Аб унясенні змен і дапаўненняў у Працоўны кодэкс Рэспублікі Беларусь», які ўнёс карэктывы больш чым у 180 артыкулаў кодэкса. У Законе адлюстраваліся пытанні прававога рэгулявання сферы прафесійнага спорту, паляпшэння эфектыўнасці вытворчасці, бізнесу, выкарыстання працоўных рэсурсаў.

З улікам павелічэння ролі малага бізнесу ў эканоміцы больш чым 45 тысяч мікраарганізацый атрымалі магчымасць заключаць з работнікамі па згодзе бакоў тэрміновыя працоўныя дагаворы без уліку характару работы. Бакі будуць мець права выбару віду працоўнага дагавора. Гэта дадасць магчымасць суб'ектам малага бізнесу аператыўна падладжвацца пад змены эканамічнай сітуацыі на рынку працы, а таксама афармляць адносіны з работнікамі паводле заканадаўства, тым самым забяспечваючы ім сацыяльна-працоўныя гарантыі.

Апроч таго, пашырана паняцце працы на даму. Цяпер работнік-надомнік можа працаваць не толькі дома, але і ў любым іншым памяшканні на яго выбар, у тым ліку ў іншай

мясцовасці па-за месцам размяшчэння наймальніка. Пры гэтым будуць выконвацца ўсе патрабаванні працоўнага заканадаўства — заключэнне пісьмовага працоўнага дагавора, у якім будуць змяшчацца ўмовы працы, у тым ліку ўмовы аплаты; рэжым працы і адпачынку, правы і абавязкі бакоў.

Водпуск па доглядзе дзіцяці цяпер можа давацца бацьку ці іншаму сваяку, які працуе. Пры гэтым такі водпуск можна атрымаць не толькі замест маці, якая працуе па працоўным дагаворы, але і ў выпадку, калі яна з'яўляецца індывідуальным прадпрымальнікам, натрыўсам, адвакатам, творчым работнікам, рамеснікам, работнікам у сферы аграэкатурызму.

Удакладняецца і пытанне аб судносінах водпуску па доглядзе дзіцяці і па цяжарнасці і родах.

Умова пенсіі — 10 гадоў стажу

Міністр адзначыла, што адбудзецца плаўная адаптацыя пенсійнай сістэмы. З 1 студзеня павялічаны мінімальны стаж работы з уплаты абавязковых страхавых унёскаў, неабходны для прызначэння працоўных пенсій па ўзросце і за выслугу гадоў — з 5 да 10 гадоў. Ранейшыя ўмовы па мінімальным стажы захаваны для прызначэння датэрміновых пенсій па ўзросце бацькам інвалідаў з дзяцінства, шматдзетным маці, інвалідам з дзяцінства і некаторым іншым катэгорыям грамадзян, а таксама пенсій па інваліднасці і ў выпадку страты кармільца.

Таксама з 1 кастрычніка 2013 года дадзена права на датэрміновую пенсію ў агульнай пенсійнай сістэме работнікам, якія да 1 студзеня 2009 года адпрацавалі не менш за палову спецыяльнага стажу, неабходнага для прызначэння льготнай пенсіі па спісах № 1 і № 2. Іншым работнікам, занятым у шкодных умовах працы ці асобнымі відамі прафесійнай дзейнасці, якія да 1 студзеня 2009 года адпрацавалі менш за палову неабходнага спецыяльнага стажу, дадзена права выбіраць спосаб кампенсацыі за такую працу: фарміраваць права на датэрміновую прафесійную пенсію альбо атрымліваць штомесячную даплату да заробку.

З 1 студзеня павышаны тарыфы ўзносаў на прафесійнае пенсійнае страхаванне за работнікаў, занятых на работах па спісе № 1, — з 4,8 да 9%, па спісе № 2 — з 2,6 да 6%.

Летась у параўнанні з 2012 годам сярэднямесячны памер пенсіі па ўзросце павялічыўся на 37,5% і склаў 2091,5 тысячы рублёў. Рэальны памер пенсіі па ўзросце павялічыўся на 16,3%, сярэднямесячны памер мінімальнай пенсіі па ўзросце стаў большым на 34,4% і склаў 1444,3 тысячы рублёў.

«Ужо больш за 6 тысяч чалавек адмовіліся ад выплаты пенсій пры дасягненні пенсійнага ўзросту», — паведаміла Марыяна Шчоткіна.

Сацдапамога — па новых правілах

У сферы сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва

летась працягвалася выдаванне малазабяспечаным сем'ям (грамадзянам), а таксама тым, хто знаходзіцца ў складанай жыццёвай сітуацыі, дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі. У 2013 годзе яе атрымалі 200,7 тысячы чалавек на суму 372,9 млрд рублёў. 75% ад колькасці атрымальнікаў сацыяльнай дапамогі складалі шматдзетныя і няпоўныя сем'і, якія выхоўваюць непаўналетніх дзяцей. Колькасць адзіночых пенсіянераў і інвалідаў складала 3,6 тысячы чалавек (3,6%).

Сёлета дзяржаўная адрасная сацыяльная дапамога будзе давацца па новых правілах, накіраваных на прафілактыку ўтрыманства. Задача, як і раней, заключаецца ў тым, каб дапамогу атрымлівалі толькі тыя, хто сапраўды маеюць у ёй патрэбу. А намеснік прэм'ер-міністра Анатолей Тозік заўважыў, што вяртанне да ранейшага парадку налічэння дапамогі па непрацаздольнасці не будзе. На яго думку, пад-

трымаць работніка, які мае невялікі памер дапамогі па непрацаздольнасці, могуць прафсаюзы. «Калі чалавек нічога не паклаў у Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва, то і вынуць для яго адтуль нічога нельга», — лічыць віцэ-прэм'ер.

Падчас выніковай калегіі абмяркоўваліся і іншыя тэмы. Так, было адзначана, што Беларусь рыхтуецца далучыцца да Канвенцыі працоўнай інавалідаў і праводзіць адпаведную работу ў гэтым кірунку. Закраналася пытанне забеспячэння працай работнікаў, якія трапілі пад аптымізацыю. Станоўчай навіной у сферы дэмаграфіі стаў натуральны прырост насельніцтва, зафіксаваны ўпершыню за 20 гадоў. Першы намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Пётр Грушнік паведамаваў, што «сістэма працы і сацыяльнай абароны выканалася ўсе паказчыкі, запланаваныя ў 2013 годзе».

Дзіяна СЕРАДЗЮК.

УНП 700049607

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3»
сообщает о проведении внеочередного собрания акционеров, которое состоится 26 февраля 2014 года в 11.00 по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23.

Повестка дня:
1. О принятии новой редакции Устава открытого акционерного общества «Дорожно-строительный трест № 3».

Регистрация лиц, имеющих право на участие в собрании, будет проводиться **26.02.2014 г. с 10.00 до 10.45** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23.
Дата составления списка лиц, имеющих право на участие в собрании, — **14.02.2014 г.**

Лицам, имеющим право на участие в собрании, можно ознакомиться с материалами к собранию по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, каб. 40.
Лицам, имеющим право на участие в собрании, при себе иметь документ, удостоверяющий личность.
Справки по телефону: 23 64 87 — Наблюдательный совет.

■ Старонка з біяграфіі

ПАМ'ЯТАЦЬ ПРА ВАЙНУ

Дзень вываду савецкіх войскаў з Афганістана для Валерыя ГАЙДУКЕВІЧА, старшыні Беларускага саюза ветэранаў вайны ў Афганістане і старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў парламента Беларусі па нацыянальнай бяспецы, з'яўляецца, перш за ўсё, днём памяці. Не толькі баявых сяброў, што не вярнуліся адтуль, але і тых, хто заўчасна памёр ужо пасля вайны.

— 10 снежня 1979 года наш полк, што знаходзіўся ў Віцебскай вобласці, паднялі па трывозе. Мы пераехалі ў Быхаў, адтуль пералёталі ў Казахстан. Напярэдадні 26 снежня, калі адбылася рэвалюцыя ў Афганістане, мы былі ўжо пад Кабулам. Перад палком паставілі задачу ўстанавіць кантроль над шэрагам аб'ектаў, і мы справіліся з ёю, не страціўшы

ніводнага чалавека. Баявыя дзеянні пачаліся ў сакавіку 1980 года. На працягу трох месяцаў да іх пачатку мы хадзілі ў горы, каб прывыкнуць, бо клімат вельмі адрозніваўся ад нашага.

Было не зусім правільна, не зусім прадумана тое, што мы, ваенныя, мала ведалі пра афганскія традыцыі, жыццёвы лад. Перад тым, як прыляцець туды, я нават не ведаў, што такое іслам — ніколі не сутыкаўся з такой рэлігіяй. У Афганістане сітуацыя была вельмі няпростая, бо пераважная большасць насельніцтва была непісьменнай (нават на 2000 год граматы ведалі толькі 43% мужчын і 12% жанчын. — Аўт.), і гэтыя людзі лічылі законам толькі тое, што сказаў мула.

З-за няведання традыцый краіны ў нас узнікала маса праблем. Вось такі прыклад. Я стаяў на ахове аэрадрома. Недалёка знаходзіўся кішлак. І мне дакладваюць, што адтуль у наш бок накіроўваецца натоўп. Са-

праўды, прыгледзеўшыся, я ўбачыў, што сюды бяжыць натоўп мужчын у белых балахах. Не відаць, са зброяй яны ці не. Я паглядзеў —

наперадзе могілкі. Выраслі: калі яны выбегуць за край гэтых могілак, адкрыем агонь. А аказалася, гэта было пахаванне: у іх прынята

праводзіць чалавека ў апошні шлях бягом. Да таго рубяжа, на якім мы пачалі б страляць, заставалася зусім трохкі.

Сёння вельмі часта гутарка заходзіць пра тое, ці патрэбна было Савецкаму Саюзу ўводзіць войскі ў Афганістан. Я лічу, што гэта было зроблена абсалютна правільна. У той сітуацыі можна было паступіць толькі так, таму што інакш кантроль над краінай устанавілі б амерыканцы. І гэта азначае, што значная частка Савецкага Саюза была б пад іх наглядом.

Сёння Беларускі саюз ветэранаў вайны ў Афганістане аб'ядноўвае прыкладна 13 тысяч воінаў-афганцаў. Асноўныя нашы задачы — гэта псіхалагічная і матэрыяльная дапамога членам саюза; патрыятычнае выхаванне моладзі (воіны-афганцы становяцца пераемнікамі ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны).

Надзея ЮШКЕВІЧ

«ЛІЧЫЦЬ НЕМЭТАЗГОДНЫМ ПАВЕЛІЧЭННЕ «ЛЬГОТНЫХ» АБ'ЁМАЎ СПАЖЫВАННЯ ЭЛЕКТРАЭНЕРГІІ...»

«ГАРАЧЫ»
287 17 41

Па нашай «гарачай лініі» з просьбай дапамагчы даць адказ на свой запыт звярнулася чытачка Ірына Канстанцінаўна Віяленці, якая пражывае ў пасёлку Мінская фабрыка агародніны. Самастойна знайшці тлумачэнні па праблеме, якая хвалюе тут многіх, па словах заяўніцы, не атрымалася. А датычыцца сітуацыі асаблівасцяў аплаты за электраэнергію ў сувязі з тым, што...

— У мяне, як і амаль што ва ўсіх іншых суседзяў, якія пражываюць у дамах на дзве кватэры, індывідуальнае ацяпленне. Кольсць гэтае жыллё будавала для сваіх работнікаў фабрыка, а пазней яго прыватызавалі. Дык вось, раней для ацяплення быў кацёл, для падагрэву вады — калонка, распальваць якую даводзілася запалкамі. Цяпер жа мы маем катлы, якія адначасова служыць як для ацяплення, так і для падагрэву вады. У іх закладзены прынцып самараспальвання — ад электрычнасці, — даводзіла нам заяўніца. — І вось якая неспадзяванка атрымліваецца: як толькі адкрываеш гарачую ваду, у сістэму паступае халодная. Адначасова спрацоўвае самараспальванне. А паколькі цяпер гарачай вады карыстаемся часта, выходзіць, што самараспальванне спрацоўвае безліч разоў за дзень. Адпаведна, расходуюцца электраэнергія. Прычым значна: пры норме для нашых дамоў у 150 кВт/г, якія аплачваюцца па ўстаноўленых тарыфах, у нас за месяц выходзіць 250–300 кВт/г, а тое і больш. А тое, што спажываецца звыш нормы ў 150 кВт/г, аплачваецца з павышаным каэфіцыентам 1,3. Вось мы і хацелі б даведацца: ці нельга для нашых дамоў, абсталяваных двухконтурнымі катламі «Баксі», павялічыць нормы спажывання электраэнергіі па вызначаных тарыфах? Катлы заводскія, пазначана, што італьянскія — беларускай зборкі. Значыць, наладжана іх масавая пастаўка, і такая праблема, упэўнены, турбуе не толькі нас. Дапамажыце, калі ласка, разабрацца. Нашы спробы зрабіць гэта плёну не далі.

Рэдакцыя папрасіла даць кампетэнтны адказ на гэты запыт спецыялістаў Міністэрства энергетыкі. Зварот быў разгледжаны, і вось якое афіцыйнае тлумачэнне па сутнасці пастаўленых пытанняў мы атрымалі адтуль.

«Дзяржаўнай праграмай развіцця беларускай энергетычнай сістэмы на перыяд да 2016 года, зацверджанай пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 29 лютага 2012 года № 194, прадугледжана павышэнне пакрыцця насельніцтва выдаткаў на аказанне паслуг па энергазабеспячэнні да 2015 года з давадзенага па элект-

разабеспячэнні да ўзроўню сабекошту (вылучана ў лісце. — Аўт.).

У мэтах рэалізацыі названых палажэнняў была прынята пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 23 студзеня 2013 года № 52, у адпаведнасці з якой у краіне прайшла ўкараненне сістэма дыферэнцаванай аплаты насельніцтвам паслуг газа- і электразабеспячэння ў залежнасці ад аб'ёму іх спажывання. Названая сістэма распрацавана з улікам сукупнага складу камунальных паслуг, якія прадастаўляюцца цэнтралізавана, а таксама выдаткаў на ажыццяўленне камунальных паслуг, што не прадастаўляюцца цэнтралізавана.

Грамадзяне, якія пражываюць у жылых дамах (кватэрах), што маюць прыборы індывідуальнага расхода электрычнай энергіі, абсталяваных у вызначаным парадку цэнтралізаванымі сістэмамі забеспячэння прыродным газам і не абсталяваных цэнтралізаванымі сістэмамі гарачага водазабеспячэння (вылучана ў лісце. — Аўт.), вызначаюць па выбару найбольш прымальны варыянт арганізацыі самастойнай вытворчасці паслуг гарачага водазабеспячэння (ацяплення), у тым ліку праз:

— індывідуальны ці групавы газавы воданагравальны (ацяпляльны) прыбор;

— ацяпляльны прыбор на цвёрдых відах паліва;

— электрычны воданагравальны (ацяпляльны) прыбор.

Варта адзначыць, што, хоць грамадзяне, якія пражываюць у жылых дамах, дзе адсутнічае цэнтралізаваная сістэма ацяплення і гарачага водазабеспячэння і ўсталяваны газавы ацяпляльны катлы, нясуць дадатковыя выдаткі на аплату газу і электраэнергіі для работы катла, яны не аплачваюць цеплавую энергію для патрэб ацяплення і гарачага водазабеспячэння.

Звяртаем увагу, што, у адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 19 студзеня 2012 года № 41 «Аб дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамозе», на аплату (цалкам або часткова) жыллёва-камунальных паслуг можа прадастаўляцца штомесячная сацыяльная дапамога сем'ям (грамадзянам) пры ўмове, што іх сярэднедушавы даход па аб'ектыўных прычынах ніжэйшы за ўстаноўлены заканадаўствам крытэрыі патрэбы.

Улічваючы выкладзенае, Міністэрства энергетыкі лічыць немэтазгодным павелічэнне «льготных» (якія датуюцца дзяржавай) аб'ёмаў спажывання электраэнергіі для грамадзян, жыллыя дамы (кватэры) якіх не абсталяваны ў вызначаным парадку электрычнымі плітамі і сістэмай цэнтралізаванага гарачага водазабеспячэння, у якіх усталяваны электрычныя воданагравальнікі».

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Эх, дарогі...

НЕ БУДАВАЦЬ, А РЭКАНСТРУЯВАЦЬ...

Так выказаўся наконт сёлетніх планаў па развіцці дарожнай сеткі Беларусі выказаў намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення аўтамабільных дарог Міністэрства транспарту і камунікацый Аляксандр Галаўнёў падчас прэс-канферэнцыі.

— Сёння сетка дарог у Беларусі сфарміравана, таму будаўніцтва новых, у прынцыпе, не патрабуецца. Галоўнае пытанне цяпер — гэта мадэрнізацыя ўжо існуючых транспартных шляхоў, — падкрэсліў Аляксандр Галаўнёў.

Сярод найбольш важных планаў, якія маюць здзейсніцца ў 2014 годзе ў сферы мадэрнізацыі дарожнай сеткі, — завяршэнне працы над паўднёваўсходнім абходам ля Астраўца, рэканструкцыя моста праз раку Мухавец, а таксама рамонт участкаў дарог М-5 Мінск — Гомель, Р-21 Віцебск — мяжа Расійскай Федэрацыі і М-6 Мінск — Гродна. Дарэчы, наконт апошняй трасы Міністэрства транспарту і камунікацый дамовілася з Сусветным банкам аб далейшым супрацоўніцтве ў галіне дарожнага будаўніцтва. Плануецца, што для рэканструкцыі дарогі М-6 Мінск — Гродна будзе выдзелены крэдыт на 200 мільёнаў долараў. Для гэтага беларускі бок павінен забяспечыць рас-

працоўку праектна-каштарыснай дакументацыі да канца першага паўгоддзя 2014 года.

Да таго ж верагодна, што сродкі на мадэрнізацыю некаторых беларускіх транспартных шляхоў выдаткуюць і іншыя замежныя арганізацыі. Так, па словах Аляксандра Галаўнёва, магчымасцю прыняцця ў канцэсію нашых дарог ужо цікавіліся іспанская, польская і французская кампаніі. Пасля вызначэння аб'ектаў, якія Беларусь пагодзіцца перадаць, будуць праведзены тэндэрныя таргі. Кампанія-пераможца павінна будзе за свае ці прыцягнуць сродкі рэканструяваць дарогу і на працягу 20 гадоў яе абслугоўваць, збіраючы пры гэтым плату за праезд. У той жа час намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення аўтамабільных дарог запэўніў, што працягласць платных дарог будзе абмежавана на 2–2,2 тысячы кіламетраў (усяго ў краіне 16 тысяч кіламетраў рэспубліканскіх дарог).

Адказваючы на пытанне аб будаўніцтве другой чаргі Мінскай кальцавой аўтадарогі, Аляксандр Галаўнёў паведаміў, што сёлета выдаткоўваць на гэта сродкі не плануецца.

— Нават калі браць у разлік сродкі, якія краіна атрымае дзякуючы ўведзенаму нядаўна транспартнаму збору, яны будуць дзяліцца ў роўных прапорцыях на ўсе дарогі краіны, — адзначыў ён. — Верагодная сума

збору — 1,5 трыльёна рублёў, таму тых 700 мільярдаў рублёў, якія маглі б быць выдзелены на другую кальцавую аўтадарогу, — гэта недастатковая сума для пачатку сур'ёзнага будаўніцтва аб'екта.

Таксама Аляксандр Галаўнёў закрануў праблему спрэчных момантаў, якія датычацца працы сістэмы BeIToll. Напрыклад, былі выпадкі, калі транспарт сацыяльна ўстаноўці ці дарожных службаў не мог праехаць па дарозе бясплатна.

— Першыя месяцы работы сістэмы сапраўды выявілі некаторыя недасканаласці ў ёй. Таму ў хуткім часе будуць унесены пэўныя змены, якія датычацца парадку функцыянавання BeIToll. Думаю, што сацыяльныя пытанні будуць у гэтых зменах улічаны і адлюстраваны, — паведаміў Аляксандр Галаўнёў.

Тым жа, хто памылкова атрымаў штрафы ад BeIToll у жніўні-верасні, давадзецца чакаць вырашэння пытання як мінімум месяца. Па словах намесніка начальніка галоўнага ўпраўлення аўтамабільных дарог Мінтранса, гэты тэрмін спатрэбіцца для прыняцця рашэння на ўзроўні нарматыўнага прававога акта. Праект дакумента ўжо падрыхтаваны, але ў ім ёсць шмат складанасцяў, якія яшчэ неабходна ўрэгуляваць.

Ганна ГАРУСТОВІЧ

■ Запрашальнік

ЗАКАХАНЫЯ НАД ГОРАДАМ

Амаль як на вядомай карціне Шагала, закаханыя ў Віцебску могуць «узляцець» над горадам. Такая ўнікальная магчымасць з'явіцца ў Дзень закаханых на вежы сімвала старажытнага Віцебска — ратушы.

— Узняцця на вежу ратушы будзе магчыма толькі ў гэты дзень — 14 лютага (з 17.00 да 21.00 гадзін). Наверсе будынка можна будзе прызнацца ў каханні ці зрабіць прапанову рукі і сэрца. А таксама запусціць у нябёсы паветраны шарык са сваімі заветнымі пажаданнямі і проста палюбавацца вяхэрным горадам з вышыні тушынага палёту. Закаханыя пары атрымаюць валянтчыку з нумарам, каб удзельнічаць у латарэі. Пераможца ж стане ўладальнікам запрашальнага квітка на ўнікальную выставу «Made in Italy», — паведамілі «Звяздзе» ў Віцебскім абласным краязнаўчым музеі.

Цікава, што гараджане і госці Віцебска таксама змогуць пакінуць запис у «Кнізе рэгістрацыі закаханых». Наведнікам кожнай экспазіцыянай залы ратушы гарантуюцца сюрпрызы. Запраце «Салон чараўніцы», у якім наведнікаў чакаюць карты Таро, варажба на бабах, прадказанне па воску і іншыя забавы. Адкрыецца незвычайнае фотаатэль. Будзе праведзена і віктарына, падчас якой разыграюць галоўны прыз Дня закаханых — падарункавы сертыфікат на 100 тысяч рублёў у кавярню-кандытарскую «Бісквіт».

Арганізатары незвычайнай экскурсіі ў музей таксама прапануюць астралагічны прагноз для закаханых «Як кахаць...» Усе ахвотныя змогуць наведаць і майстар-клас па выцінанцы члена Саюза Майстроў Беларусі Вольгі Арасланавай. У яе вучняў будзе магчымасць сваімі рукамі зрабіць арыгінальныя сувенірныя паштоўкі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

СЛОВА
Ў СПАДЧЫНУ

Мноства мастацкіх выданняў з ліку прэзентаваных на XXI Мінскай міжнароднай выставе-кірмашы адрасаваны дзецям. Побач з імі — выданні пра здабыткі традыцыйнай мастацкай культуры беларусаў, якія застаюцца падростаючаму пакаленню.

Гэтыя здымкі зроблены на суседніх стэндах выставы-кірмашу. На фота зверху — вядомы дзіцячы пісьменнік, лаўрэат Літаратурнай прэміі імя Янкі Маўра Мікола Чарняўскі падпісвае свае кнігі юным чытачам. На суседнім здымку — удзельнікі фальклорнага дзіцячага гурта з вёскі Капаткевічы, якія прэзентавалі завяршалыся том серыі пра традыцыйную мастацкую культуру Гомельскага Палесся і Падняпроўя. Разам з іншымі тэмамі ў гэтым выданні расказваецца пра танцавальны фальклор, традыцыйнае адзенне, народныя гульні — тое, што даследуюць і захоўваюць юныя аматары.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

■ Инфарм-укол

Мёд

пры захворваннях

У параўнанні з чыстым цукрам мёд не раздражняе слізістую кішэчніка і лягчэй засвойваецца ныркамі. Мёд — гэта кактэйль з вугляводаў, бялкоў, ферментаў, вітамінаў і мінеральных рэчываў. Ён дзейнічае як натуральны антыбіётых.

Пры прастудзе змешваюць з настоем кветак ліпы, ягад маліны, лісця падбелу (па 1 ст. л. мёду і травы або ягад на 1 шклянку вады). Замест травянога настою можна выкарыстоўваць цёплае малако. Прымаць 3 разы на дзень за 2 гадзіны да яды і перад сном.

Пры анеміі, сардэчна-сасудзістых захворваннях, хваробах печані, нырака, кішэчніка, жоўцевага пузыра, пры неўрозах (расстройствах сну, хранічнай стомленасці), а таксама мігрэнях штодня ўжываюць па 100 г мёду (дзеляць на 3–6 прыёмаў). Курс — 1–2 месяцы.

Пры каліце, гастрыце, язве прымаюць мёд за 1,5–2 гадзіны

да яды: раніцай і вечарам — па 30 г, удзень — 40 г. Можна проста развесці мёд у цёплай вадзе і піць як чай.

Пры захворваннях дыхальных шляхоў — па 1 ч. л. кожныя 3 гадзіны. Перад тым, як праглынуць, патрымаць у роце пару хвілін.

* Мёд — магутны алерген. Калі вы паелі мёду і пасля гэтага з'явіліся высыпка, пачырваненні, ацёкі, задышка, ваніты ці панос, значыць, ён вам супрацьпаказаны.

Некалькі фактаў
пра вітамін С

Бескантрольны прыём прэпаратаў вітаміну С пагражае зніжэннем пранікальнасці капіляраў, пагаршэннем зроку, збоямі ў рабоце сэрца.

Аскарбінавая кіслата — невялікі фрагмент натуральнага вітаміну С, які ўключае руцін, біяфлаваноіды і інш. (кожны з кампанентаў уносіць свой уклад у тэрапеўтычны эффект вітаміну С). Уласна аскарбінавая кіслата спрыяе ўтварэнню калагену, сератаніну з трыптафану, стымулюе сінтэз інтэрферону.

Вітаміны, напрыклад, з апельсінаў засвойваюцца прыкладна на працягу 1,5–2 гадзін. Вітаміны, выпушчаныя ў выглядзе монапрэпарата, засвойваюцца ў 2–3 разы хутчэй, чым у мультывітамінных комплексах. У монапрэ-

паратах вітамін С захоўваецца практычна ў поўным аб'ёме на працягу ўсяго заяўленага тэрміну захоўвання. У любым выпадку вітамін С у вітамінах захоўваецца лепш, чым у зімовай агародніне і садавіне.

Чэмпіёнамі па колькасці вітаміну С з'яўляюцца: гуава, чырвоны балгарскі перац, клубніцы, чорныя парэчкі, зялёная капуста (брокалі, брусельская, савойская і інш.), цытрусавыя. Большасць спецыялістаў перакананы, што атрымаць неабходную дозу вітаміну С толькі з прадуктаў харчавання надзвычай складана. Паводле звестак амерыканскіх медыкаў, толькі 20–30 працэнтаў апытаных ужываюць агародніну і садавіну ў колькасці, рэкамендаванай дыеталягамі. Акрамя таго, у сучасных прадуктах колькасць вітамінаў значна ніжэйшая, чым павінна быць. Таму спецыялісты рэкамендуюць прапіваць курсамі гэты вітамін — асобна ці ў саставе мультывітамінных комплексаў.

Для прафілактыкі захворванняў і падтрымання арганізма дастаткова 100 мг вітаміну С на дзень (з прадуктаў). Плюс раз на тры месяцы прапіваць курс цягам 14 дзён. Пры першых прыкметах захворвання можна піць вітамін тры разы на дзень (агульная доза — 1000 мг) на працягу тыдня.

Нашкодзіць арганізму можна вельмі працяглым ужываннем дозы звыш 2000 мг на дзень. Перадазіроўка прывядзе да захворванняў сардэчна-сасудзістай сістэмы.

Святлана БАРЫСЕНКА

■ Шануй сваё

СТАРАДАЎНЯ
БУДЫНКІ ШУКАЮЦЬ
ИНВЕСТАРАЎ

Сёння ў Магілёве разглядаецца пытанне аб тым, як вярнуць жыццё будынкам, што знаходзяцца ў цэнтры горада і ствараюць яго гістарычнае аблічча. Вырашана пачаць з пяці з іх, якія з'яўляюцца жылымі. Чатыры пабудаваны яшчэ да рэвалюцыі, адзін у 1953 годзе.

— Інвестары, якія возьмуцца за распрацоўку праектна-каштараўскай дакументацыі і аднаўленне гэтых дамоў, маюць магчымасць пабудаваць тут дадатковыя памяшканні і размясціць там свае офісы ці іншыя аб'екты, — кажа начальнік аддзела жыллёва-камунальнай гаспадаркі Магілёўскага гарвыканкама Ігар Данькоў. — Гэта вельмі прывабная прапанова. Сёння пабудаваць нешта ў гістарычнай частцы горада немагчыма, а купіць — вельмі дорага.

Застаецца дадаць, што будынкi, якія знаходзяцца па вуліцы Першамайскай, Піянерскай і ў Пажарным завулку, павінны захаваць статус жылых, а вось дом па завулку Камісарыяцкаму, № 17 плануецца вывесці з разрады жылых і цалкам аддаць пад стварэнне значнага для Магілёва аб'екта. Надаць другое жыццё магілёўскім будынкам могуць нават замежныя інвестары. Галоўнае, каб іх намеры былі сур'ёзнымі, а густ дазволіў не парушыць самабытны архітэктурны стыль старадаўняй часткі горада.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ВАЛАНЦЁРЫ
ЗОЙМУЦА
СПАДЧЫНАЙ САПЕГАЎ

Гэтым летам у Ружанах будзе працаваць міжнародны валанцёрскі лагер «Спадчына Сапегаў». Праект пры падтрымцы Пружанскага райвыканкама ажыццяўляецца грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя клубаў ЮНЕСКА».

Удзельнікамі летніка стануць маладыя людзі ад 18 да 30 гадоў з Беларусі, Францыі, Італіі, Швецыі, Украіны і іншых краін.

Яны будуць працаваць на тэрыторыі палаца Сапегаў, які перажывае рэстаўрацыю. Акрамя таго, добраахвотныя памочнікі могуць зрабіць свой унёсак у справу рэстаўрацыі царквы святых Пятра і Паўла і манастыра базыльян у Ружанах.

Яна СВЕТАВА

ЗАБОЙЦУ ЛУЧНИЦЫ ВЫНЕСЛІ ПРЫСУД

Праграміст, які захапляўся ролевымі гульнямі, забіў былую жонку на вачах уласнага сына

Суд Заводскага раёна прызнаў 28-гадовага мінчаніна вінаватым у забойстве 27-гадовай кіраўніцы мінскага клуба лучнікаў-аматараў Ганны Сярдзечкінай. Бліжэйшыя 15 гадоў свайго жыцця малады чалавек правядзе ў калоніі ўзмоцненага рэжыму.

Абвінавачаны цалкам прызнаў сваю віну. Ён распавёў у судзе, што ў дзень трагедыі гуляў на дзіцячай пляцоўцы з 4-гадовым сынам. Пасля прагулкі адвёў хлопчыка дадому. Там, у калідоры, і адбылася сварка паміж былымі мужам і жонкай. «Я называў канкрэтныя дні, калі хачу бачыцца з сынам, — сказаў у зале суда абвінавачаны. — Яна пачала жорстка адмаўляцца».

Жанчына паспрабавала выправдзіць былога мужа з кватэры, але той паваліў яе на падлогу і пачаў душыць. Калі ж зразумеў, што Ганна не страціла прытомнасць, як ён адразу падумаў, а памер-

ла, запанікаваў. Перацягнуў цела ў ванну, дзе кухонным нажом падзяліў яго на часткі, склаў у пакеты для смецця і ў заплечніках вынес з кватэры. На такіх даехаў да лесапаласы, што непадалёку ад яго дома. Там закапаў частку пакетаў, астатнія ўтапіў у Цянскім вадасховішчы... Пазней мужчына ва ўсім прызнаўся і паказаў, дзе схаваў астанкі забітай.

Паводле слоў абвінавачанага, іх агульны з Ганнай 4-гадовы сын у той вечар знаходзіўся ў суседнім пакоі. Але, як высветлілася ў судзе, хлопчык бачыў, як «мама з татам сварыліся», як мужчына біў жанчыну, паваліў яе на падлогу, а пазней «бачыў, як тата маму перамог».

Па выніках экспертызы раней не судзімы інжынер-праграміст усведамляў свае дзеянні і мог кіраваць імі, а значыць, не знаходзіўся ў стане афекту. «Ён быў з так званых ралевікоў. Гэта людзі, якія мадэлююць рэальнасць, прадумваючы розныя

гульні. Яны гуляюць у банкаўскую сістэму або ў раскрыццё злачынстваў. 50–60 чалавек па некалькі месяцаў могуць развучаць ролі: хтосьці ужываецца ў маску следчага, хтосьці — у судмедэксперта. У іх маса ведаў: ад юрыспрудэнцыі да выжывання ў палітых умовах. Некаторыя з іх губляюць сувязь з сапраўдным жыццём. Калі ў ролевай гульні цябе забілі, то ты можаш уваскрэснуць. Яны забываюць, што ў жыцці ўсё інакш», — распавёў другі, грамадзянскі, муж Ганны Сярдзечкінай.

Стральба з лука была далёка не адзіным захапленнем Ганны. Дзяўчына таксама арганізавала святы і мерапрыемствы, удзельнічала ў шматлікіх міжнародных фестывалях і супрацоўнічала з тэатрам оперы і балета ў Мінску. Яна таксама працавала над стварэннем некалькіх рэпартажаў для часопіса National Geographic пра малавядомыя храмы Егіпта і Тыбета. Амаль дасканала валодала некалькімі мовамі,

у тым ліку румынскай, венгерскай, арабскай.

У сваякоў і знаёмых Ганны выклікала неразуменне тое, што забойцу далі толькі 15 гадоў турмы. Чаму ў яго дзеяннях не ўгледзелі асаблівай жорсткасці? Чаму асудзілі па 1-ай, а не па 2-ой частцы артыкула 139 Крымінальнага кодэкса? Санцыя апошняй больш строга: ад 8 да 25 гадоў, пажыццёвае зняволенне або смяротнае пакаранне.

Чытаю каментары ў інтэрнэце: сотні людзей лічаць, што немагчыма расцэньваць гэтае злачынства як звычайнае забойства. Калі падзраваны забіваў маці ўласнага сына на яго вачах, а потым спрабаваў схаваць сляды — хіба гэта не асабліва жорсткасць? Зразумела і жаданне сваякоў ізаляваць маладыя хлопчыка ад «бацькі», які пазбавіў яго маці, на максімальна працяглы тэрмін.

■ Гучная справа

Дарэчы, падобная трагедыя здарылася летась у Маскве. Знікла журналістка Ірына Кабанова. Першым занапакоіўся яе муж. Маўляў, жонка сышла з дому пасля сваркі і не вярнулася. Пазней следчыя высветлілі: у той вечар жанчына не выходзіла з кватэры. Падчас сваркі муж задушыў яе, пасля чаго перанёс цела ў ванну і падзяліў яго на фрагменты. Увесь гэты час у суседнім пакоі знаходзіліся іх агульныя дзеці. Суд прыгаварыў забойцу да 14 гадоў калоніі...

Надзея ПАЎЛАВА

Імёны

MISHA FM:

«РАМАНТЫК ПА ЖЫЦЦІ» ПАМІЖ МІНСКАМ І ПІЦЕРАМ

— Вы прыехалі з Санкт-Пецярбурга, а што звязвае з Беларусс-ю?

— Тут у свой час жылі бабуля з дзядулем, а калі іх не стала, то наша сям'я пераехала ў Расію. І я нарадзіўся ўжо ў Санкт-Пецярбургу.

У дзяцінстве я прыезджаў у Беларусь, потым мая сястра выйшла замуж за беларуса, і я часта гасцяваў у яе. Яна жыве ў Дзяржынску. Быў нават час, калі зімой прыезджаў і падпрацоўваў інструктарам па лыжах (Misha FM — майстар спорту па лыжным дваябор'і. — Аўт.).

— Атрымліваецца, жывяце паміж Мінскам і Піцерам?

— Так, у залежнасці ад таго, якія справы з'яўляюцца, езджу з аднаго горада ў другі. Я ўжо настолькі прывык да такога ладу жыцця, што, бывае, знаходзячыся ў Санкт-Пецярбургу, разумею, што хачу ў Мінск. Там мая сям'я, сябры, тусоўкі, а тут праца. У кожным з гэтых гарадоў у мяне свая роля, і вельмі добра, калі ёсць такая магчымасць: зрывацца з месца і мяняць «карцінку», сустракацца з новымі людзьмі, альбо сумаваць па сябрах.

— Як адбылася сустрэча з прадзюсарам?

— З Дзмітрыем Фамічом — прадзюсарам, салістам і заснавальнікам гурта «Чук&Гек» мы пазнаёміліся ў караоке. Я гасцяваў у сястры, і гэта супала з маім днём нараджэння. Пайшлі з кампаніяй у клуб, святкавалі, весяліліся. І, зразумела, улічваючы, што горад чужы і мяне ніхто не ведае, то гулялі «на поўную». Тут раптам да мяне падыходзяць двое здаровых мужчын. Першая думка: «Што ім ад мяне трэба?»

На той час я меў слабае ўяўленне пра беларускі шоу-бізнес, а яны пачынаюць мне нешта раскадваць. Як аказалася, я няблага спяваў і танцаваў — прапанавалі паспрабаваць супрацоўнічаць. На мой погляд, вынікі нядрэнныя.

(Заканчэнне на 8-й стар. «Ч3».)

Імя гэтага артыста на прасторах беларускага шоу-бізнесу з'явілася нядаўна. Сёння яго кампазіцыі гучаць на радыёстанцыях, кліпы паказваюць на тэлебачанні і ў інтэрнэце. А Misha FM рыхтуецца да выпуску першага альбома «100% LOVE», працягвае заваёўваць новых прыхільнікаў ужо ў Расіі і Украіне і чакае сапраўднага кахання.

Размеркаванне

СВАЯ СЯРОД СВАІХ

Выкладаць у школе, дзе вучыўся... Як гэта?

...Калісьці дзяўчынка Даша са Слуцка гарэзліва бегала па школьных калідорах, а ў сачыненнях пра будучую прафесію пісала: «Хачу быць, як Тамара Мікалаеўна, мая настаўніца...» Цяпер Дар'ю ў сценах сярэдняй школы № 12, дзе яна сама вучылася колькі гадоў таму, называюць выключна Дар'яй Аляксандраўнай. Маладая жанчына працуе па размеркаванні першы год, выкладае англійскую і нямецкую мовы.

...На сцяне ў школьным кабінете вісіць карта Германіі. Акурат такая, якой мы карысталіся на ўроках нямецкай мовы. «Deutschland liegt in der Mitte Europas...», — адразу ўсплывае ў памяці некалі вывучаны тэкст. А ў гэты час школьнікі, што сядзяць насупраць, чытаюць сказы па-англійску. Кабінет, дзе мы знаходзімся, калі можна так сказаць, «двухмоўны». Тут праводзяцца ўрокі як англійскай, так і нямецкай моў.

Многія студэнткі, асабліва «платніцы», выкарыстоўвалі веданне моў, каб кардынальна змяніць жыццё. Хтосьці знаходзіў сабе жаніха-іншаземца, хтосьці — працу за мяжой. А Дар'я Падобрая пасля вучобы вярнулася ў Слуцк.

— У першыя месяцы працы я магла незнарок на ўроку англійскай сказаць нешта па-нямецку і наадварот. Дзеці так здзіўлена на мяне заўжды пазіралі, — усміхаецца Дар'я Падобрая.

Прычына, па якой яна выбрала прафесію настаўніка, зусім не «дынастычная». Мама Дар'я працуе на мясакамбінаце, бацька — кіроўца

Маладая настаўніца Дар'я Падобрая хоць і строгая, але справядлівая.

на «хуткай дапамозе», а брат займаецца ўласным бізнесам.

— Калі сустракаемся з аднакласнікамі і яны чуюць, што я настаўніца, некаторыя глядзяць са здзіўленнем і не разумеюць, навошта мне усё гэта. Але, па-мойму, у школе можна і трэба працаваць, — лічыць малады педагог.

Выкладаць у школе, дзе вучыўся сам... Мая суразмоўца тут жа здымае ўсе пытанні на гэты конт. Як кажа Дар'я, пераўтварэнне для сваіх настаўнікаў з вучанцы ў калегу — зусім не праблема. Усё хутчэй наадварот: вопытныя педагогі шмат што могуць параіць. Зараз у Дар'і ў школе ёсць куратары: Іна Міхайлаўна Калашонак і Святлана Барысаўна Азаркова. Старэйшыя калегі аказваюць дзяўчыне метадычную дапамогу.

А вось тыя веды, якія маладая настаўніца здабывала самастойна, даліся ёй не без намаганняў. У Баранавіцкім дзяржаўным універсітэце, куды дзяўчына паступіла вучыцца, трэба было засвоіць дзве замежныя мовы: нямецкую, якую

вучыла ў школе, і англійскую, якую не ведала раней. Асабліва складаным быў першы курс.

— Рытм вучобы асабіста мне не дазваляў хадзіць па дыскатэках і «адрывацца», але я ад гэтага не надта засмучалася, — кажа Дар'я. — Вучыцца было цікава. Мне, бывае, нават хочацца вярнуцца ў той час.

А ўзгадваць сапраўды ёсць што. Па-першае, заняты ў будучым педагогаў часта вялі запрашаньня з Германіі выкладчыкі. Напрыклад, Дар'і асабліва запамніўся адзін з іх, па імені Штэфан. Ён вельмі цікавіўся нашай культуры і ў якасці заданняў прасіў студэнтаў напісаць для яго па-нямецку колькі слоў пра мясцовыя традыцыі. А яшчэ студэнты мелі магчымасць з'ездзіць на бясплатную моўную стажыроўку ў Германію. Многія студэнткі, асабліва «платніцы», выкарыстоўвалі веданне моў, каб кардынальна змяніць жыццё. Хтосьці знаходзіў сабе жаніха-іншаземца, хтосьці — працу за мяжой. А Дар'я Падобрая пасля вучобы вярнулася ў Слуцк. (Заканчэнне на 2-й стар. «Ч3».)

Агульная мова

«З БЕЛАРУСАМ МОЖНА ПАСЯБРАВАЦЬ ЗА ГАДЗІНУ»

Падчас мінулай уступнай кампаніі студэнтамі Белдзяржуніверсітэта сталі 1119 замежнікаў. Гэта рэкордны паказчык за ўсю гісторыю ВДУ, хоць жыхары сталіцы ўжо прызвычаліся бачыць на гарадскіх вуліцах студэнтаў з Кітая, Туркменіі і іншых краін. Трыццацігадовы японец Хітошы Танака, другакурснік Інстытута журналістыкі БДУ, таксама прыехаў у Беларусь менавіта па веды. Карэспандэнты «Чырвонкі» сустрэліся з Хітошы-санам і даведліся, як яму жывецца ў Мінску, што ўразіла яго ў Беларусі і, вядома, пагаварылі пра Ніпон (так сваю Радзіму называюць самі японцы).

— Хітошы, гэтай восенню на канферэнцыі па падвядзенні вынікаў практыкі ты ўразіў студэнтаў Інстытута журналістыкі сваёй рускай мовай. Адкуль такія веды?

— О, гэта вельмі доўгая гісторыя. Напачатку 2000-х я жыў у горадзе Кобэ непадалёк ад Осакі, працаваў у мясцовым рэстаране. Аднойчы я сачыў за спаборніцтвамі па тайскім боксе. Адзін з вельмі папулярных у Японіі байцоў — Аляксей Ігнашоў (дарэчы, беларус) — пасля бою даваў інтэрв'ю на рускай мове. Я пачуў яе і, можна сказаць, закахаўся. На Алімпіядзе 2004 года ўжо хварэў за зборную Расіі. Набыў сабе пераклады кніг рускіх класікаў, напрыклад, Дастаеўскага, і пачаў чытаць. Яшчэ глядзеў расійскае кіно, мне падабаюцца фільмы з Сяргеем Бадровым: «Брат», «Брат-2» і больш за ўсё — «Каўказскі палоннік».

Нарэшце я кінуў сваю падпрацоўку ў рэстаране і пайшоў вучыцца — у Такійскі інстытут рускай мовы. Пасля года навучання стажыраваўся ў Маскве. Мне вельмі спадабалася атмасфера, сама краіна. Я планаваў працягваць навучанне, але нечакана адбылася бяда. Мая маці цяжка захварэла, і трэба было тэрмінова шукаць любую працу, зарабляць грошы, бо ў мамы нікога, акрамя мяне, няма. Я ўладкаваўся на завод кампаніі Hitachi, а вывучэнне мовы закінуў. Атрымліваў шмат грошай, але задавальнення зусім не было. Нарэшце маці ачуняла, але працу на заводзе я не кідаў. І аднойчы яна мне сказала: «Хітошы, твой твар быццам мёртвы. Табе трэба займацца тым, што ты любіш». Тады я звольніўся з працы і зноў пайшоў вучыцца, гэтым разам на курсы. Паралельна падпрацоўваў у школе — там займалася рускамоўная дзяўчынка з Туркменістана, і ёй патрэбна была дапамога з японскай мовай.

(Заканчэнне на 7-й стар. «Ч3».)

Фота Надзеі БУЖАНА.

Студэнцкая мабільнасць

ЦІ ЁСЦЬ У БАЛОНСКАГА ПРАЦЭСУ «ПАБОЧНЫЯ ЭФЕКТЫ»?

У наступным годзе ў Беларусі з'явіцца яшчэ адна магчымасць далучыцца да Балонскага працэсу. У 2012 годзе, нагадаем, наша заяўка задаволена не была. Ці пасее беларуская вышэйшая школа вырашыць усе праблемныя пытанні, якія перашкаджаюць яе ўваходжанню ў агульнаеўрапейскую адукацыйную прастору? Днямі ў БДУ прайшоў міжнародны семінар «Эразмус Мундус» як каталізатар інтэрнацыяналізацыі адукацыі: абмен лепшым вопытам і выяўленне новых перспектыв» з удзелам больш як 100 вучоных і супрацоўнікаў ВНУ з 19 краін.

Сёння Балонскі працэс аб'ядноўвае ўжо 47 краін. Расія далучылася да Балонскага працэсу ў 2003 годзе: Азербайджан, Арменія, Грузія, Малдова і Украіна — у 2005-м, Казахстан — у 2010-м. Такім чынам, усе партнёры Беларусі па ЕўрАзЭС — ужо ўдзельнікі Балонскага працэсу.

Першы прарэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Міхаіл ЖУРАЎКОЎ упэўнены, што другая спроба далучэння да Балонскага працэсу будзе для Беларусі больш удалай.

— Усе нашы студэнты вельмі чакаюць гэтай падзеі, — констатаваў ён. —

чына — высокі ўзровень валодання англійскай мовай. Безумоўна, ёсць сярод тых, хто адпраўляецца павышаць свой узровень ведаў за мяжу, і фізікі, хімікі, географы, аднак гуманітарыяў ва ўсіх абменах больш. Яны самыя мабільныя, і гэтая тэндэнцыя прасочваецца не толькі ў нас, але і ва Украіне, і ў Расіі.

У сваю чаргу ў Белдзяржуніверсітэт па праграмах міжнародных абменаў летась прыехалі больш як 300 замежных студэнтаў і выкладчыкаў. Замежныя студэнты едуць вывучаць да нас рускую мову, усходнеўрапейскую гісторыю і

НАША ДАВЕДКА:

Балонскі працэс — добраахвотнае супрацоўніцтва адукацыйных сістэм еўрапейскіх краін, скіраванае на стварэнне агульнаеўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі.

Балонскі працэс стварае спрыяльныя ўмовы для максімальна спрошчанага перамяшчэння студэнтаў і ўладальнікаў дыпламаў у межах агульнай адукацыйнай прасторы, спрашчае ўзаемнае прызнанне кваліфікацый і адпаведных дакументаў аб вышэйшай адукацыі, спрыяе ўзаемадзеянню паміж ВНУ ў адукацыйнай і даследчай дзейнасці і інш.

крыта 45 новых спецыяльнасцяў, у тым ліку 34 — для практыка-арыентаванай магістратуры. Аднак, калі ступень магістра ёсць ва ўсіх краінах, што далучыліся да Балонскага працэсу, то ступень спецыяліста, якая прысуджаецца ў нас пасля першай ступені навучання, не вельмі зразумелая для еўрапейцаў — для іх больш звыклая ступень бакалаўра. Беларусы ў гэтым праблема не бачаць, паколькі сам прынцып двухступеньчатай сістэмы вышэйшай адукацыі захоўваецца. Але прызнаюць, што ёсць праблема з пошукам на рынку працы нішы для магістрантаў. Сёння ў магістратуры навучаюцца 7 тысяч чалавек, але дагэтуль для іх не распрацаваны пералік першасных пасадаў і не вызначаны для працадаўцаў яўныя перавагі магістраў перад спецыялістамі.

Адна з галоўных пераваг Балонскай ідэі — магчымасць больш рацыянальна выстраіць усемагчымы адукацыйны траекторыі. Здраецца, што больш выгадна рыхтаваць пэўных спецыялістаў за межамі краіны ў іншых ВНУ, чым ствараць на радзіме ўмовы для іх падрыхтоўкі. Да таго ж уступленне ў Балонскі

мяшчальнасць беларускай і еўрапейскай сістэм ацэньвання. У Еўропе дзейнічае сістэма крэдытаў, але беларускія студэнты скардзяцца, што, калі яны вяртаюцца пасля стажыроўкі на радзіму, у Беларусі ім не могуць залічыць крэдыты, атрыманых ў Еўропе.

— Без гнуткасці з абодвух бакоў у гэтым пытанні праграмы абмену могуць спыніцца, — папярэджвае прадстаўніца Балонскага ўніверсітэта. — Між іншым, студэнты, якія прыязджаюць да нас з Беларусі, — цудоўныя. Мы вельмі высока ацэньваем узровень іх падрыхтоўкі: выдатных вынікаў яны дасягаюць, нават калі навучаюцца на італьянскай мове. Мы хацелі б і далей прымаць у сябе беларусаў.

Што датычыцца асцярогі наконт уцечкі з Беларусі высокакваліфікаваных кадраў у іншыя краіны, то, на думку Ліччя Празэрп'е, гэта выдуманая пагроза.

— Студэнты, якія прыязджаюць да нас на стажыроўку, цудоўна ведаюць, што тэрмін іх знаходжання строга лімітаваны. І ў нас яшчэ не было ніводнага выпадку, каб беларускія студэнты не вярнуліся ў свае ВНУ. Упэўнена, што яны бачаць перспектывы для ўласнай самарэалізацыі ў сябе на радзіме, у той час як у нас працаўладкавацца замежным грамадзянам вельмі праблематычна. Усім вядома, што ў Балонскага працэсу ёсць як свае плюсы, так і свае мінусы. Таму мы бачым сваю задачу ў тым, каб знайсці разумны баланс паміж новымі магчымасцямі і нацыянальнымі прыярытэтамі. Балонскі працэс для нас — не самамэта, — падкрэслівае міністр адукацыі нашай краіны Сяргей МАСКЕВІЧ. — Ва ўмовах глабалізацыі эканомікі ёсць неабходнасць састыкоўкі сістэмы адукацыі Беларусі з сістэмамі іншых краін. Балонскі працэс прапануе варыянт універсітэцкай адукацыі, які адпавядае патрэбам сучаснага тэхналагічнага ўкладу. Але ўсе рэформы карысныя тады, калі вядуць да павышэння якасці адукацыі...
Надзея НІКАЛАЕВА.
Фота з сайта БДУІР.

СВАЯ СЯРОД СВАІХ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «43».)

— Прыезд па размеркаванні менавіта на малую радзіму — гэта і супадзенне, і маё жаданне адначасова. Ва ўніверсітэце я даведлася, што ёсць заяўка з майго горада. Да таго ж вярнуцца сюды былі і асабістыя прычыны, — распавядае настаўніца. — «Асабістыя прычыны» — гэта каханы муж, з якім пазнаёмілася яшчэ ў школьныя часы. Таму застацца ў Слуцку — відаць, гэта быў лёс.

Да напружанага графіка Дар'я ў сям'і, на шчасце, ставяцца з разуменнем.

— З гэтага паўгоддзя мая нагрузка — 30 гадзін на тыдзень. Гэта значыць, што ў школе я з 8 гадзін да 15.30, калі няма курсаў. З імі я затрымліваюся і да паловы шостага вечара. А дома яшчэ трэба скласці планы ўрокаў на наступны дзень, — кажа настаўніца.

Яна цяпер вядзе заняткі ў трэцім, шостым і дзявятым класе. Плюс курсы нямецкай мовы ў дзіцячым садку. Калі параўноўваць імпэт да вывучэння замежнай мовы ў такіх розных па ўзросце дзяцей, то, як кажа Дар'я, самыя маленькія — найбольш старанныя вучні:

Падчас заняткаў пяцікласніца Яна Вечар — самая актыўная.

— У іх чамусьці найлепшыя вынікі. Можна, таму, што ўрокі можна праводзіць у форме гульні. Некаторыя дзеткі настолькі захапляюцца вывучэннем мовы, што часам інтуітыўна здагадваюцца пра значэнне слова, калі разумеюць, што яно мае ў сваім саставе ўжо вядомы ім фрагмент.

Большасць бацькоў сёння жадае, каб іх дзеці вывучалі менавіта англійскую мову. Нямецкую яны лічаць не такой перспектывнай. Але для малых англійская здаецца больш складанай з-за вымаўлення. Яны часта не разумеюць, чаму словы гучаць не так, як яны напісаны. Падлеткі ж любяць прадэманстраваць характар, і хоць розніца ва ўзросце ў настаўніцы і яе самых старэйшых вучняў не надта вялікая, Дар'я кажа, што з неспадзяванымі капрызамі спраўляцца навучылася. Галоўнае — умець забывацца пра непрыемнасці, каб на наступным уроку ад іх і следу не засталася. А яшчэ не сакрэт, што сённяшнія дзеці «на ты» з інфармацыйнымі тэхналогіямі, амаль у кожнага — планшэты і смартфонны. І часам гэта перашкаджае вучобе. Навошта завучваць значэнне слова, калі яго можна лёгка даведацца з дапамогай інтэрнэт-перакладчыка? Можна да заняткаў і не рыхтавацца. Сама ж настаўніца перад тым, як прыйсці да дзяцей у клас, доўга рыхтуецца.

Як кажа Дар'я, раней, яшчэ да паступлення ва ўніверсітэт і некаторы час пасля, у яе было хобі — танцы. Дзяўчына наведвала танцавальныя калектывы «Канфеці». На жаль, цяпер на любімы занятак часу не хапае. Нават выхадныя ў Дар'і заняткі: наведвае аўташколу. На пытанне аб грашовай матывацыі маладая настаўніца адказвае:

— Апошняя зарплата, якую я атрымала, — крыху больш за 3 мільёны рублёў. Вядома, любому маладому чалавеку перш за ўсё хочацца мець добрыя грошы, бо шмат што трэба купіць, каб наладзіць жыццё. Але ж і любоў да сваёй справы ніхто не адмяняў. Я адчуваю сапраўдную радасць, калі дзеці прыходзяць пасля канікул і памятаюць усё, што вучылі ў мінулай чвэрці.

Нават на перапынках Дар'я Аляксандраўна з задавальненнем падтрымлівае стасункі са сваімі вучнямі.

...Напрыканцы Дар'я прызналася, што толькі калі сама аказалася ў ролі настаўніцы, зразумела, наколькі цяжкая гэта праца.

Ганна ГАРУСТОВІЧ.
Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Мінск — Слуцк — Мінск.

Безумоўна, студэнты і сёння ўдзельнічаюць у міжнародных праграмах абмену. Толькі летась выязджалі за мяжу па розных праграмах каля 1,5 тысячы нашых выкладчыкаў і студэнтаў.

Калі казаць аб праграме «Эразмус Мундус», то ў ёй з аднаго боку ўдзельнічаюць універсітэты з пяці краін СНД (Беларусі, Малдовы, Украіны, Арменіі і Азербайджана) і Грузіі, а з другога — універсітэты краін Еўрапейскага саюза. Сродкі на замежную стажыроўку выдзяляе Еўрапейская камісія. Працягласць стажыроўкі для аспірантаў вагаецца ад 3 месяцаў да 3 гадоў. Для супрацоўнікаў ВНУ — ад аднаго месяца да трох гадоў. Для студэнтаў — адзін або два семестры.

Большасць з тых, хто выязджае па абмене, — гэта студэнты факультэта міжнародных зносін, юрыдычнага, эканамічнага факультэтаў, а таксама факультэта філасофіі і сацыяльных навук. Пры-

культуру, права, эканоміку, радзей — фізіку, матэматыку, інфарматыку, экалогію...

Балонскі працэс сёння адкрыты для ўсіх краін, якія жадаюць у ім удзельнічаць, таму імкненне Беларусі, якая знаходзіцца ў цэнтры Еўропы, стаць яго часткай, цалкам лагічнае і натуральнае.

Здраецца, што больш выгадна рыхтаваць пэўных спецыялістаў за межамі краіны ў іншых ВНУ, чым ствараць на радзіме ўмовы для іх падрыхтоўкі.

Як вядома, ёсць некалькі прынцыпаў Балонскага працэсу. Адзін з іх — гэта двухступеньчатая сістэма вышэйшай адукацыі. Падрыхтоўка па многіх спецыяльнасцях у беларускіх ВНУ ўжо пераходзіць на формулу 4+2: чатыры гады на першай ступені і два гады навучання ў магістратуры. Летась на другой ступені вышэйшай школы было ад-

працэс дае магчымасць значна знізіць з'яўляецца несучаснае дакладна, калі гэта адбудзецца. Магчыма, нават раней, чым мы плануем.

Галоўнай перашкодай на шляху ўступлення ў Балонскі працэс, па словах Ліччя Празэрп'е, з'яўляецца несучаснае дакладна, калі гэта адбудзецца. Магчыма, нават раней, чым мы плануем.

Галоўнай перашкодай на шляху ўступлення ў Балонскі працэс, па словах Ліччя Празэрп'е, з'яўляецца несучаснае дакладна, калі гэта адбудзецца. Магчыма, нават раней, чым мы плануем.

Якія стыпендыі ERASMUS MUNDUS можна атрымаць у Еўропе:

Бакалаўрыят — 1 000 еўра за месяц
Магістратура — 1 000 еўра за месяц
Аспірантура — 1 500 еўра за месяц
Выкладчыкі — 2 500 еўра за месяц.

Акрамя гранта, стыпендыяту аплачваюць праезд да ВНУ і назад і страхавы поліс на ўвесь час навучання.

13 02 2014 г.

«Хуткі» лёд

ШОРТ-ТРЭК — ГЭТА ВАМ НЕ НА «ВЕЛІКУ» КАТАЦА...

Сёлетнія Алімпійскія гульні сталі сімвалічнымі для нашых канькабежцаў. Беларусь упершыню прадстаўлена ў шорт-трэку, які яшчэ ніколі не прыносіў нам буйных перамог. Краіну прадстаўляюць двое спартсменаў. Пакуль Вольга Талаева і Максім Сяргееў штурмуюць сочынскі лёд, Марыя КУЛЬКО, майстар спорту, трэнер, бліжэй знаёміць нас з гэтым дынамічным і відовішчым відам спорту.

— Нягледзячы на Алімпіяду, графік заняткаў у нашай школе не змяніўся, — пасля чарговай трэнерыі кажа Марыя Кулько, выпускніца Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П.М. Машэрава. — Аднак я таксама гляджу Гульні, перажываю за расійскіх канькабежцаў. Праўда, у іх вельмі моцныя канкурэнты. Паўднёвая Карэя, Галандыя, Кітай, Італія — краіны, якія традыцыйна выступаюць на буйных спаборніцтвах класных канькабежцаў. Расіянам будзе нялёгка ў барацьбе за медалі. Што тычыцца нашай каманды, Максім ужо завяршыў спаборніцтвы на дыстанцыі 1500 м і заняў 27-е месца. Вольга пабязчыць 15-га лютага. Спадзяёмся, яна выкладзецца на ўсе 100 працэнтаў і пакажа добры вынік.

— Дарэчы, я даўно ведаю, што ў Віцебску выхоўваюць хакеістаў, баскетбалістаў, футбалістаў. А вось навіна пра аддзяленне шорт-трэка мяне вельмі здзівіла...

— У Беларусі шорт-трэкам займаюцца яшчэ ў Гомелі, Оршы, Мінску. Але менавіта Віцебск трэба лічыць базавым месцам для падрыхтоўкі нашай зборнай. Дарэчы, Максім Сяргееў нарадзіўся ў Віцебску, пачынаў у нашай школе зімовых відаў спорту «Алімпіец». Пасля разам з маці ён пераехаў у Мінск і ўжо там працягнуў займацца шорт-трэкам.

Вольга раней таксама трэнеравалася ў Віцебску, а цяпер больш часу праводзіць на трэнеравальных зборах у Польшчы.

— Цікава, а з чаго ўсё пачыналася?

— Спачатку на стадыёне «Дынама», які знаходзіўся на месцы цяперашняга цэнтральнага спартыўнага комплексу, залівалі лёд на адкрытай пляцоўцы, а ўжо пасля спартсмены пачалі трэнервацца ў пабудаваным льдовым палацы. У шорт-трэк я трапіла ў 1998 годзе — пасля каратэ, шашак і танцаў. Самае цікавае, што гэтымі відамі спорту я займалася некалькі гадоў адначасова і толькі пасля зразумела, што шорт-трэк — менавіта тая справа, у якой у мяне нешта атрымліваецца. У 18 гадоў мне прысвоі-

лі званне майстра спорту. Разам з нацыянальнай зборнай я ездзіла на чэмпіянат Еўропы і заняла 8-е месца ў эстафеце. Праўда, пасля вырашыла пакінуць спорт. Прычына? Дзіцячыя крыўды ад чалавечай несправядлівасці. Надакучыла слухаць пастаянныя абяцанні. Цяпер разумею, што паступіла насамрэч па-дзіцячы. Увесь гэты час вучылася ва ўніверсітэце і прадавала вопратку ў гандлёвым цэнтры. Потым зацяжарала, і Таццяна Рыгораўна Паўловіч, мой трэнер, прапанавала паспрабаваць сябе ў трэнерскай рабоце. Дэкрэт дома не да канца даседзела, выйшла на працу, калі сыну споўнілася 7 месяцаў.

— Дарэчы, як «адваёўваец» дзіця ў хакея і футбола?

— Размаўляем з дзеткамі ў сярэдніх школах, сустракаемся на спартыўных пляцоўках, запрашаем праз знаёмых і сяброў. На жаль, сёння шорт-трэк не вельмі папулярны ў Беларусі. Людзі часам блытаюць нас з-за назвы з іншымі дысцыплінамі і называюць веласіпедыстамі, лыжнікамі. Але мы спадзяёмся, што ўдзел нашых спартсменаў у Алімпіядзе зробіць шорт-трэку добрую рэкламу.

— Умовы ў Віцебску дазваляюць рыхтаваць будучых чэмпіёнаў?

— Не вельмі. Мы нават не маем сталага графіка працы на лёдзе. А таму трэнерыя можа пачацца і а 7 гадзіне раніцы, і познім вечарам. Зразумела, далёка не ўсім бацькам гэта падабаецца. Лёд у нашым палацы рыхтуюць для хакейных матчаў, а таму для шорт-трэка ён занадта цвёрды. На занятках можна нават змерзнуць! Што тычыцца экіпіроўкі, дзеткі прыходзяць на ўсё гатовае.

За інвентар, як і за заняткі, плаціць не трэба. Наша федэрацыя экіпіруе таксама трэнераў, спартсменаў. Аднак ёсць рэчы, якія мне зараз трэба набыць самай, — брукі і камні для завострывання канькоў, шлем і пальчаткі. За ўсё трэба выкласці з кішэні 150 долараў.

— Марыя, ці дазваляе трэнерскі заробак не перажываць з гэтай нагоды маладому спецыялісту?

ДАВЕДКА «ЧЗ»

Шорт-трэк — від канькабежнага спорту. У спаборніцтвах некалькі удзельнікаў (чым больш дыстанцыя, тым больш спартсменаў у забегу) адначасова катаюцца па авальнай дарожцы даўжынёй 111.12 метраў. Канькі ў шорт-трэкістаў без рухомай пяткі, як у традыцыйных канькабежцаў, а лязо крыху выгнута.

— Мне здаецца, што вопытныя трэнеры зарабляюць неблагія грошы. Што тычыцца маладых спецыялістаў, іх заробак — 2,2 — 3 мільёны рублёў. Арэнда аднапакаёвай кватэры ў Віцебску ў месяц складае ад 200 да 400 долараў. Зразумела, што ўсе грошы ідуць на аплату кватэры, і на прыёмныя дробязі сродкаў не хапае. Праўда, многія маладыя трэнеры паралельна працягваюць спартыўную кар’еру, а таму яшчэ могуць неяк «трымацца» ў фінансавым плане.

— Калі гляджу спаборніцтвы па шорт-трэку, заўжды думаю аб тым, што небажэнка дзесьці побач са спартсменамі...

— Так і ёсць! Найчасцей канькабежцаў на высокай хуткасці заносіць на віражах, дзе адбываецца шмат падзенняў. Праўда, калі ты падаеш адзін — яшчэ нічога, але калі ты ляціш, не кантралюючы сябе, у групе спартсменаў — бяда!

У такія моманты можна атрымаць траўмы. Даволі часта канькабежцы «ўлятаюць» у борцікі, схаваныя за страхавачнымі матам. Бачыла, як хлопец так пашкодзіў нагу, што яна стала падобнай да хакейнай кляшкі. Страхоўка, безумоўна, дапамагае, але сутыкненне ўсё роўна адчуваецца. Канькабежца на лёдзе развівае хуткасць да 60 кіламетраў у гадзіну. Нягледзячы на ўсё гэта, я вярнулася ў вялікі спорт... праз 5 гадоў! Шчыра кажучы, у мяне ніхто не верыў, але на міжнародным турніры ў Оршы я паказала 7-ы вынік краіны і здзівіла не толькі спартсменаў, але і трэнераў. Цяпер актыўна рыхтуюцца да першынства краіны, якое неўзабаве прыме сталічная «Мінск-Арэна». Мая мэта — трапіць у нацыянальную зборную. Гэта цалкам верагодна. Галоўнае — рухліва працаваць і верыць у свой поспех.

Тарас ШЧЫРЫ.

Месца|высідкі|зімовыя|гульні

ДАПАМОЖАМ «АЛІМПІЙСКАЙ СЯМ'І»!

Брэсцкія студэнты адправіліся працаваць на ўзбярэжжа Чорнага мора

Кінуць вучобу на месяц і паехаць у Сочы? Без праблем! Студэнты брэсцкага «палітэха» выкарысталі свой шанц і адправіліся дапамагаць на зімовыя Алімпійскія гульні. Да апошняга дня было невядома, адпусцяць моладзь на падпрацоўку ці не. Далася ў знакі папяровая цяганіна — няправільна складзены дагавор паміж ВНУ і кампаніяй, якая запрашае. Аднак калі я пачула па тэлефоне радасны вопыт адной з валанцёркаў, Алены Жукавай (па просьбе дзяўчыны імя і прозвішча зменены, прычыны стануць зразумелымі ніжэй): «Ура, мы ўсё ж такі едем, сёння а сёмай вечара — цягнік», сумненні канчаткова рассяліся. Едуць!

Дык праца ці валанцёрства?

Дарожны чайнік, ножык, набор сухпаіка, кнігі, камплект асенняга адзення, сродкі гігіены — так Алена, будучы архітэктар, збірала ў дарогу. Грошай шмат не брала — папярэджвалі, што ў Сочы шмат крадучы. Зімовага адзення ў валізіцы няшмат: там, на ўзбярэжжы Чорнага мора, цёпла. Галоўнае — не замерзнуць у дарозе. Алена зусім не хвалялася, бо ехала ў Сочы разам з кампаніяй сваіх сяброў — аднакурснікаў з Брэсцкага дзяржаўнага тэхнічнага ўніверсітэта.

Дзяўчына марыла трапіць на зімовую Алімпіяду і ёй выпаў такі шанц: у лістападзе мінулага года маскоўская кампанія абвясціла набор валанцёраў-афіцыянтаў для працы на Гульнях. Студэнтаў набіралі выключна з БрДТУ і Палескага дзяржаўнага ўніверсітэта, бо толькі з гэтымі ВНУ ў кампаніі наладжаны кантакты. Алена, як і многія яе аднакурснікі, падала заяўку і трапіла ў лік абраных. «Калі з’явілася аб’ява пра набор валанцёраў у Сочы, пачаўся жудасны ажыятаж — разам са мной падалі заяўкі яшчэ прыблізна 150 чалавек. У мяне асабіста быў інтарэс трапіць менавіта на Алімпіяду, наведваць спаборніцтвы, падтрымаць нашу «зорку» біятлона Дар’ю Домрачаву. Таму вага-

ца не было прычыны, — распавяла Алена. — Вядома, гэта не валанцёрства, а праца. Аднак колькі я зараблю — не ведаю. Вось і лічу сябе валанцёрам, бо еду не дзеля грошай, а з цікавасці».

З дэканатам праблем не будзе — кіраўніцтва ўніверсітэта дало «дабро» на працу сваіх студэнтаў. Аднак навучанне ніхто не адмяняў: прапушчаныя заняткі ўсё роўна дагоняць «прагульшчыкаў» — праўда, праз месяц. «Месяц валанцёрства нам залічыць за практыку, — гаворыць Алена. — Але па вяртанні будзем вывучаць матэрыял, які прапусцілі. Нічога, справімся».

Дарэчы, кіраўніцтва ўніверсітэта адбірае самых лепшых студэнтаў — у канчатковы спіс трапілі адны бюджэтнікі. Са 150 чалавек адсяялася ажно сотня. «Самым складаным этапам падрыхтоўкі стала фармленне ўрачэбных даведкаў — даварыліся прайсці шмат спецыялістаў, доўга чакаць вынікаў аналізаў. Таму, калі доўгачаканая даведка апынулася ў маіх руках, уздыхнула з палёгкай», — кажа Алена.

Працоўныя будні:

«стрыт-фуд» і «скай-боксы»

Цікава, наколькі ж падрыхтаваная да сваёй «службы» Алена? Дзяўчына кажа, што, як і многія ровеснікі, раней падпрацоўвала пра-

моўтарам. Гэтая праца патрабуе прамога ўзаемадзеяння з людзьмі, ветлівасці, добразычлівасці і страсаўстойлівасці. Патрабаванні справядлівыя і для працы афіцыянткай. Дарэчы, для адабраных валанцёраў праводзіліся азнамяляльныя лекцыі. «Зразумела, правілы паводзінаў з кліентамі і сервіроўка сталі ў гэты асновы нашай працы. Але веданне каштоўнасцяў алімпійскага руху таксама ніхто не адмяняў, — упэўнена кажа Алена. — Кожны з нас усведамляе, на якое мерапрыемства ён едзе, таму ведаць хаця б агульнае пра зімовую Алімпіяду мы павінны».

А што з графікам? Тут не ўсё так прывабна і соладка, як хацелася б. Працоўны дзень доўжыцца 10 гадзін, пляч працоўных дзён запар, а пасля ўзнагарода — адзін выходны. Аплату жыцця, праезду, харчавання — клопат фірмы. «Ведаю, што мы будзем жыць у прыватным сектары, у гатэлі — усёго паўгадзіны дабірацца да месца працы. А з сувяззю крыху накладна атрымаецца — там «ловіць» толькі «Мегафон». Гэта датычыцца як тэлефоннай сувязі, так і інтэрнэту. Як трымаць

кантакт з радзімай — пакуль не прыдумала», — сумавала перад ад’ездам дзяўчына.

Што яшчэ? Дакладна вядома тэрыторыя, на якой будуць працаваць брэсцкія студэнты — гэта Алімпійскі парк, кёрлінг і фігурнае катанне. «Пакуль нас канкрэтна не замацоўвалі за нейкай «кропкай», але мы ўжо ведаем фармат сваёй працы. Абслугоўванне на вуліцы ў спецыяльных кабінках — называецца «стрыт-фуд», — пералічвала Алена. — Для VIP-персон будуць зроблены адмысловыя «скай-боксы» — гэта карпаратыўныя ложы, «важныя» аб’екты. І яшчэ ў нас ёсць цудоўная магчымасць абслугоўваць заслужаных алімпійцаў — іх называюць «алімпійскай сям’ёй».

У кожнай зоне —

свае забароны

А цяпер крышчачку пра забароны — з гэтым ніхто жартаваць не збіраецца. У Аленчыным нататніку галоўныя з іх запісаны на ўсялякі выпадак — каб не забыцца. «У нас існуе падзел па працоўных зонах — чырвоная, сіняя, жоўтая і зялёная. Кожная з іх мае сваю

«ступень рызыкі», — тлумачыла дзяўчына. — Мы працуем у зонах з найменшым узроўнем рызыкі — сіняй і жоўтай. Гэта азначае, што абслугоўваць можам толькі сталы і складскія памяшканні. Калі кліент упусціць талерку на падлогу, мы не маем права нават дакранацца да гэтай талеркі. Што робім у такім выпадку? Клічам валанцёра з жоўтай зоны — яны адказваюць за падлогу — і далей робім сваю справу. А ў выпадку, калі кліент разліў гарбату на стале, прыбіраемца ўжо мы, бо гэта сіняя зона. Спрацацца з кліентамі нам таксама забаронена, нават калі яны не маюць рацыі. Па прыездзе нам абяцалі даць інструкцыю «12 пунктаў па мыцці рук» — што там напісана, цяжка ўявіць. Але гучыць дужа недарэчна».

Якія яшчэ забароны давадзецца перажыць афіцыянтам? «Браць аўтографы ў спартсменаў мы не можам, — уздыхае Алена. — Шмат пункцікаў «нелюба» прапісана па знешнім выглядзе — ніякіх накладных пазногцяў, гадзіннікаў, бранзалетаў, а валасы абавязкова трэба «прыбіраць». Дзяжурная форма — белы верх, чорны ніз — будзе выдавацца нам на месцы. Адзінае, што абутак давадзецца браць свой, але тут таксама ёсць патрабаванне — чорныя звычайныя чаравікі».

...Ну, вось і ўсё! Рэчы сабраныя, дакументы падрыхтаваныя, праз гадзіну — цягнік. Алена тэлефануе сяброўцы — яны павінны сустрацца разам на вакзале. Ну, у добрую дарогу! Наколькі цікавым было валанцёрства брасаўчанкі Алены Жукавай, мы даведаемся па вяртанні дзяўчыны з Сочы. Алена паабяцала занатоўваць свае думкі і цікавінкі на працягу ўсёй Алімпіяды.

Кацярына РАДЗЮК.

ТЫМ ЧАСАМ У НАС

Крыху менш за тры месяцы засталася да яшчэ аднаго вялікага мерапрыемства, дзе таксама спатрэбяцца валанцёры, — чэмпіянату свету па хакеі, які прымае беларуская сталіца. Іх канчатковы адбор прайшоў яшчэ ў лістападзе мінулага года. Як раскажаў Максім Кашкалда, менеджар па валанцёрскай праграме арганізацыйнага камітэта па правядзенні чэмпіянату свету па хакеі з шайбай 2014 года, з 3800 валанцёрскіх заявак было адабрана 1050. «Даволі многа заявак прыйшло з Латвіі, Фінляндыі, Украіны і, вядома ж, Расіі. Усяго — з 16 краін, — кажа Максім Кашкалда. — Але ў выніку большая частка валанцёраў — каля 95% — гэта беларусы. На другім месцы — расійскія валанцёры». Немінчанам абавязкова прадаставяць жылло, для ўсіх харчаванне будзе бясплатным. Валанцёры будуць задзейнічаны ў такіх сферах, як лагістыка, акрэдытацыя СМІ, забеспячэнне праходу, гатэльная справа.

Вучыла дзяцей, абараняла Радзіму

ПРА АЎТАРА

Гэтай аўтарцы — 15 гадоў. Чым захапляецца Кацярына?

— Займаюся спортам, гуляю ў баскетбол, катаюся на роліках, удзельнічаю ў спартыўных спаборніцтвах. Яшчэ іграю на гітары і люблю народныя танцы. З'яўляюся кіраўніцай інтэлектуальнага клуба сярэдніх класаў. Працую ў школьным музеі, член клуба «Пошук», — гаворыць пра сябе дзяўчына. Апошняй акалічнасцю і абумоўлена тэма творчай працы аўтаркі: з лёсам настаўніка і ветэрана вайны Кацярына пазнаёмілася дзякуючы музею. Дарэчы, дзяўчына прызналася, што любіць чытаць кнігі пра вайну. «Яны пакідаюць моцнае ўражанне».

У будучыні Кацярына хоча быць журналістам. Чаму такі выбар? Кажы, што на факультэт журналістыкі паступілі яе старэйшыя сябры, шмат расказвалі пра вучобу, і ідэя захапіла дзяўчыну.

Кожны дзень аддалае нас ад таго жахлівага часу... Кожны дзень гэтых людзей становіцца ўсё менш. Яны і ёсць наша памяць.

Яны — ветэраны. Без іх мы б і не ведалі, што такое вайна і, можа, не жылі б на гэтым свеце. Мы павінны захоўваць нашу памяць, нашу гісторыю. Як казаў Уладзімір Караткевіч, без яе мы не выжывем. Памяць — наша ўсё.

Калі я даведлася пра Ніну Сцяпанану Бейзараву, яе жыццёвая гісторыя вельмі зацікавіла і захапіла мяне. Яна нарадзілася ў горадзе Цемнікаве. Гады пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі былі цяжкімі, бо ў гэты час загінулі яе бацькі — самыя родныя людзі на свеце. Маленькая Ніна засталася з бабуляй, якая яе выхоўвала. Але ж не скончыліся на гэтым беды Ніны Сцяпанануны: бабуля таксама памерла, і дзяўчынка стала жыць у дзядзькі.

Яшчэ ў дзяцінстве яна вырашыла стаць педагогам, таму і паступіла ў Цемнікаўскі педагагічны тэхнікум. Потым жыццё кідала яе па розных мясцінах. Менавіта так яна і трапіла ў нашу Бярозаўку — па загадзе накіравацца ў Заходнюю Беларусь, каб аднавіць школы, дзе навучанне вялося на рускай мове. Тут у 1933 годзе была пабудавана сямігодка на 175 месцаў. Ніна Сцяпанануна ў хуткім часе стала яе дырэктаркай, але доўжылася гэта зусім нядоўга...

У першыя месяцы вайны Ніна Сцяпанануна яшчэ вучыла дзяцей. Але як толькі на Навагрудчыне разгарнуўся партызанскі рух, настаўніца актыўна ўключылася ў барацьбу з ворагам. Адметнай падзеяй у яе жыцці стала святкаванне 8 сакавіка 1943 года. Жанчыны партызанскага атрада «Іскра» на чале

з Нінай Сцяпананунай вырашылі з групай мінэраў падарваць нямецкі эшалон. Жанчыны выканалі свой план «на выдатна».

Адваяная і стойкая Ніна Сцяпанануна здзейсніла не адну аперацыю. Пра яе ўсе казалі толькі з пашанай і павагай. Пасля заканчэння вайны яна вярнулася да педагагічнай дзейнасці, стварыла добрую, моцную сям'ю. Нягледзячы на тыя жахі, якія перажыла гэта жанчына, яна працягвала жыць. І не толькі для сябе. Яе веды і ўспаміны былі вельмі патрэбнымі малодшаму пакаленню.

На жаль, гэтага чалавека ўжо няма з намі. Але я спадзяюся, што лёс Ніны Сцяпанануны Бейзаравой заваяваў не толькі маю павагу.

Кацярына БУХЦІНАВА, вучаніца 10 класа Бярозаўскай СШ №3 Лідскага раёна.

МЫ — МАБІЛЬНЫЯ, КРЭАТЫЎНЫЯ, ТВОРЧЫЯ!

На вялікі жаль, часам можна пачуць няўхвальныя водгукі пра сучасную моладзь. Маўляў, «лянівая», «бязглуздая», «бездухоўная». Так, сапраўды, сустракаюцца асобныя прадстаўнікі, якія нічым не цікавяцца, не імкнуцца да ведаў, для якіх праца і ву-

чоба — гэта цяжкая павіннасць. Але іх, некаторых, нельга атаясамляць адразу з усім маладым пакаленнем. У сваім лісце я хачу стаць на абарону маладых і расказаць пра наша пакаленне на прыкладзе свайго ўласнага жыцця.

У свае шаснаццаць гадоў я пабывала ў розных гарадах і шматлікіх краінах, я ўдзельнічала ў разнастайных конкурсах, прадметных алімпіадах і спартыўных спаборніцтвах. І, ведаючы, я зрабіла для сябе адну важную жыццёвую выснову: нельга сядзець на адным месцы, трэба ўвесць час рухацца наперад, развівацца, самаўдасканальвацца і дасягаць мэты. І галоўнае — спрабаваць сябе ў самых розных кірунках і ніколі не кідаць пачатай справы, а заўсёды даводзіць яе да канца.

Пачынаючы з малодшых класаў, я ўдзельнічала ў самых розных школьных алімпіадах па прадметах, якія часта нават не з'яўляліся сумежнымі: гісторыя і хімія, біялогія і географія, грамадазнаўства і беларуская мова. Мне хацелася знайсці той прадмет, які б стаў першай прыступкай на шляху да авалодання будучай прафесіяй. Усё гэта разам спрыяла пашырэнню кругагляду і маім інтарэсам.

Значная роля ў маім жыцці належыць спорту. Спорт для мяне — не толькі здаровы лад жыцця і актыўны адпачынак, а сапраўдная школа выхавання асобы. Спорт загартоўвае волю, вытрымку, мэтанакіраванасць, выхоўвае ўменне дзейнічаць зладжана ў адной камандзе.

З пятага класа я захапілася валеяболам і лічу, што гэта самы займальны і цудоўны від спорту. Ён выхоўвае нас не толькі фізічна. Калі трапляеш у каманду, даводзіцца гуляць з рознымі людзьмі (асабліва калі яе склад часта мяняецца), і даводзіцца так наладжваць свае адносіны, каб знайсці да кожнага члена каманды свой падыход. Падчас гульні ўласныя амбіцыі адыходзяць на другі план,

важная толькі агульная мэта — перамагчы.

...Прыгадваю самыя яркія моманты нашых спаборніцтваў. Гульня хутка скончыцца, і толькі адзін мяч аддзяляе нас ад жаданай перамогі. Але сіл амаль што не засталася, таму даводзіцца напружваць усё сваё цела, каб выстаяць у спартыўным процістаянні. І вось, нарэшце, такі жаданы — кантрольны мяч. Ён трапляе на пляцоўку саперніка... О, Божа, які выбух пачуццяў! Ты кідаешся да кожнага, абдымаеш, цалуеш, крычыш ад радасці і нават плачаш ад шчасця, а твае сяброўкі па камандзе становяцца

са самымі дарагімі людзьмі ў свеце. А пасля, калі эмоцыі сціхнуць, пачынаеш разумець: вось гэта менавіта тая мэта, якая апраўдвае зноўкі. Усе сілы, прыкладзеныя для перамогі, былі не марнымі. Таму спорт прыносіць яшчэ і радасць, і шчаслівыя моманты жыцця. Гульня, якая патрабуе згуртаванасці, робіць нас сябрамі і ў паўсядзённым жыцці. І за гэта я ўдзячная спорту!

Жыццё сучаснага чалавека вызначаецца мабільнасцю і хуткасцю атрымання інфармацыі. Інтэрнэт — не толькі энцыклапедыя, якая дае адказы на ўсе пытанні, гэта і адзін з самых распаўсюджаных сродкаў зносінаў паміж людзьмі. Знаходзячыся на вялікай адлегласці адзін ад аднаго, мы маем выдатную магчымасць віртуальна весці гутарку,

абмяняцца думкамі. Усё больш і больш людзей карыстаюцца сацыяльнымі сеткамі. Я — не выключэнне. У сеціве мы не толькі падтрымліваем сувязі, але і знаходзім новых сяброў, маем магчымасць падзяліцца сваімі думкамі і падзеямі, што адбываюцца вакол нас і з намі. Нешта новае мы бачым упершыню, нам гэта падабаецца, і так узнікаюць новыя захапленні.

Эра новых тэхналогій стымулюе і ўзнікненне новых захапленняў. Ужо з поўнай упэўненасцю можна адзначыць той факт, што ў мастацтве ўзнікла такое паняцце, як лічбавая фатаграфія. Галоўнае адрозненне яе ад звычайнай у тым, што цяпер стала магчымым надаваць асаблівую ўвагу дробным дэталю. Так я захапілася стварэннем фота, на якіх адлюстраваны прыгожыя пейзажы ці шчаслівыя моманты жыцця. Маю ўвагу прыцягнулі кветкі, жывёлы і сябры.

Хацелася б расказаць яшчэ пра адну цікавую старонку майго жыцця. Гэта ўдзел у творчых песенных конкурсах. Сцэна заўсёды

Нельга сядзець на адным месцы, трэба ўвесць час рухацца наперад, развівацца, самаўдасканальвацца і дасягаць мэты. І галоўнае — спрабаваць сябе ў самых розных кірунках і ніколі не кідаць пачатай справы.

мяне вабіла. Здаецца, там ты ператвараешся ў сапраўдную казачную фею, каб дарыць людзям радасць і ўсмешкі.

Неаднаразова даводзілася быць вядучай раённых творчых конкурсаў, між іншым гэта таксама цудоўная школа выхавання характару, умення валодаць сабой, весці дыялог з аўдыторыяй і кіраваць яе настроем і памякненнямі.

Жыццё маладога пакалення цікавае, займальнае, насычанае падзеямі і прыемнымі сустрэчамі. Мы — прадстаўнікі маладога пакалення — мабільныя, крэатыўныя, творчыя, мэтанакіраваныя, камунікатыўныя. Мы ведаем, чаго хочам. Мы розныя, але ўсіх нас аб'ядноўвае неадольнае жаданне самарэалізавацца ў жыцці, здзейсніць свае мары і дасягнуць поспеху!

Яніна МІНЕНКА, вучаніца 11 класа Лельчыцкай сярэдняй школы № 1. Фота аўтара.

13.02.2014 г.

КАБ НІКОЛІ НЕ ПАЎТАРЫЛАСЯ

(Пісьмо сябру)

Добры дзень, дарагі Міша! Як ты жывеш? Як справы? Чым займаешся? У мяне ўсё добра. Вучуся. Пішу табе для таго, каб распавесці пра гісторыю. Мярне вельмі закранула тэма Вялікай Айчыннай вайны, яе падзеі. Думаю пра Вялікую Перамогу... Пра Перамогу нашага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Думаю пра цяжкія часы, пра цяжкія лёсы людзей, пра іх подзвігі, пра іх гераізм. У сэрцы кожнага з нас ёсць свае думкі і пачуцці, свае ўяўленні пра вайну. Вайна пакінула свой след у кожнай сям'і, у кожным з нашых сэрцаў.

Са слоў майго прадзеда Мірона Васільевіча Алешкі, які прайшоў усю вайну з першага да апошняга дня, я ведаю, што гэта быў вельмі суровы час. Прадзед нарадзіўся 19 жніўня 1915 года ў вёсцы Мілашавічы Лельчыцкага раёна Гомельскай вобласці, перад вайной працаваў у калгасе «Чырвоны дзор». Ажаніўся, меў дваіх дзяцей. Гэта была яго першая сям'я, якая загінула падчас вайны.

22 чэрвеня 1941 года фашысцкая Германія напала на СССР без аб'яўлення вайны. Першы ўдар прыняла на сябе Брэсцкая крэпасць. Салдаты стаялі насмерць, каб не прапусціць ворага. Мой прадзед пайшоў на фронт, калі яму было 26 гадоў, у першы ж дзень вайны. Усю вайну быў на перадавой. Ён удзельнічаў у бітве на Курскай дузе, у Корсунь-Шаўчэнскай бітве, штурмаваў Кенігсберг, вызваляў Польшчу, дайшоў да самага Берліна. Узнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга, медалямі «За адвагу», «За баявыя заслугі» і іншымі.

Прадзед быў зенітчыкам. На яго рахунку не адзін збіты фашысцкі самалёт. Пасля вайны яму прыходзілі лісты ад аднапалчан, дзе тыя дзякавалі яму за адвагу, за тое, што падаваў усім добры прыклад. Штогод з прабабуляй удваіх яны ездзілі на сустрэчу з адна-

палчанамі ў Маскву, Кіеў і іншыя гарады.

Прадзед быў кантужаны ў баі. Знаходзіўся ў шпіталі. Пасля выпіскі вярнуўся назад у сваю часць і працягваў біць ворагаў. З ім таксама пайшлі на фронт многія аднавяскоўцы. Там ён сустрэўся са сваімі землякамі, братамі маёй прабабулі Алешкі Евы Пракопаўны: Фёдарам Пракопавічам і Міхасём Пракопавічам Лісіцкімі, якія загінулі падчас пераправы на рацэ Рэйн, трохі не дажыўшы да Перамогі.

Усе жыхары нашай вёскі, каля тысячы чалавек разам з дзецьмі, хаваліся ў лесе. Яны ўсю вайну пражылі ў зямлянках. Гэта і голад, і холад. Выжылі толькі таму, што адно аднаго падтрымлівалі, дзяліліся

палеглым салдатам. У школе быў арганізаваны пошукавы атрад на чале з настаўнікам Рыгорам Сямёнавічам Гаўрылаўцом, які ў 1965 годзе знайшоў родных гэтых салдат. Пра помнік увесць час клопцоўца аднавяскоўцы і вучні мясцовай школы, там праводзяцца ўрачыстыя лінейкі, мітынгі.

На тэрыторыі сельскага Дома культуры ўстаноўлены помнік савецкаму салдату. А побач з тэрыторыяй старой калгаснай піларамы знаходзіцца помнік спаленым жыхарам вёскі, дзе таксама праводзяцца ўрачыстыя сходы з ускладаннем кветак, вяноў у памяць загінулым.

У Беларусі ніхто не можа забыць тыя жудасныя гады, таму што няма нівод-

Пра аўтара

Алесі 16 гадоў. Пра сябе яна кажа, што ў вольны час любіць наведваць аб'яднанні па інтарэсах, спартыўныя секцыі.

— Таксама не забываю дапамагаць бацькам па гаспадарцы. У халодныя зімовыя вечары люблю пасядзець са сваёй бабуляй за вязаннем. Як і ўсе сучасныя падлеткі цікаўлюся музыкай, менавіта яна падштурхоўвае мяне на «творчыя подзвігі», — распавяла Алеся. Пакуль яна хоча стаць правізарам. Але хто ведае?..

— Раней журналістыкай асабліва не цікавілася, але калі мне прапанавалі паўдзельнічаць у конкурсе «Мы — такі!»., вырашыла рызыкнуць, паспрабаваць сябе ў ролі журналіста і болей даведацца пра свайго прадзеда. І вы ведаеце, гэта так захапляльна! Быццам сама пагрузілася ў тыя гады, — кажа дзяўчына.

апошнім. Улетку ў лесе саджалі бульбу, а ўзімку ёй сілкаваліся. Зайсці ў вёску не маглі, таму што нямецкія самалёты ўвесь час бамбілі мясцовасць. Вельмі шмат людзей — і дзяцей, і старых — загінула ад бамбёжак...

За вёскай, на астраўку, цяпер стаіць помнік. Там у часы вайны размяшчаўся партызанскі атрад пад кіраўніцтвам Сідара Арцёмавіча Каўпака, які вёў актыўную барацьбу з нямецка-фашысцкімі захопнікамі на тэрыторыі нашага раёна.

На тэрыторыі былой старой школы таксама ёсць магіла і помнік двум

най сям'і, у якой не загінулі б бацька ці маці, сын ці дачка, брат ці сястра. Такое забыць немагчыма!

У нашай школе выкладалі настаўніцы Ціна Сцяпанавіча Акуліч, Паша Васільеўна Лозка, Крысціна Сяргееўна Ларыёнава, якія ваявалі ў партызанскім атрадзе. Яны часта распавядалі вучням, пакуль былі жывыя, пра тыя падзеі.

У вёсцы з года ў год праводзяцца сустрэчы з ветэранамі вайны. У школе арганізаваны музей, прысвечаны Вялікай Айчыннай вайне. Але шкада, што з кожным годам ад нас сыходзяць ветэраны.

Талант ёсць у кожнага, толькі раскрыцца ён можа не адразу. Нехта прыгожа малюе, а хтосьці добра піша. Вучаніца восьмага класа СШ №2 г. Беразіно Наталля Акуліч ужо працягла час займаецца вершаскладаннем. Плённая праца дзяўчыны была адзначана па выніках конкурсу работ маладых журналістаў «Залатое пярэ Белай Русі».

— Наталля, з якога часу ты пачала пісаць вершы і што паўплывала на гэта?

— З пятага класа. Адночы прачытала верш Пушкіна, які ўразіў мя-

не перадачай аўтарскага захаплення прыгажосцю прыроды. Я таксама вырашыла паспрабаваць свае сілы ў адлюстраванні ўласных пачуццяў і думак на паперы. У хуткім часе вершаскладанне стала маім галоўным хобі.

— Якая асноўная тэма тваіх вершаў?

— Каханне. Гэта моцнае пачуццё, якое можа не толькі падарыць крылы, але і балюча раніць. Перажыванні, звязаныя з неразрэшаным каханнем, падштурхнулі мяне да напісання вершаў інтымнай лірыкі.

— Што самае цяжкае ў працэсе стварэння вершаў?

Пра аўтара

Пра сябе 13-гадовая Ксенія кажа, што ў яе вельмі разнастайныя захапленні. Дзяўчына любіць катацца на каньках і лыжах. «Але больш за ўсё люблю фатаграфаванне прыроды, асабліва прыгажосць зімовага лесу». Улетку яна дапамагае маці ў агародзе, найперш з кветкамі на шматлікіх клумбах. Наша аўтарка захапляецца фэнтэзі, а таксама любіць чытаць пра цікавых людзей. Член школьнага клуба «Юны журналіст». «Малюванне і пляценне «фенечак» — таксама цікавыя для мяне заняткі», — прызначае дзяўчына. У будучыні Ксенія марыць стаць урачом — па прыкладзе маці, якая працуе фельчарам.

Пра аўтара

16-гадовая Дзіяна марыць стаць добрым журналістам, мае намер паступіць у БДУ. А пакуль наведвае школу журналістыкі «Залатое пярэ» пры Палацы дзяцей і моладзі Наваполацка. «Ніякіх дрэнных звычак, якія перашкаджаюць б на шляху да маёй мары, не маю. Акрамя хіба толькі сціпласці. Але нічога — гэта можна выправіць. На самой справе я вясёлая, добрая і чулая. Лічу, што маю ўсё патрэбнае для поспеху, але трэба прыкласці намаганні. Гэтым я зараз і займаюся і спадзяюся, што ў мяне ўсё атрымаецца», — гаворыць пра сябе дзяўчына. А яшчэ меў даведзіліся, калі патэлефанавалі Дзіяне, што яна скончыла музычную школу па класе фартэпіяна, вельмі любіць музыку — усіх жанраў і напрамкаў. Актыўна ўдзельнічае ва ўсіх школьных мерапрыемствах. Займаецца бісер-пляценнем. Любіць сваю кошку.

МАЙСТАР СПОРТУ У 17!

У гімназіі № 1 Наваполацка, дзе я вучуся, шмат таленавітых, разумных, мэтанакіраваных хлопчыкаў і дзяўчатак. Амаль у кожным класе знойдзецца па некалькі спартсменаў, юных мастакоў або музыкаў. Памятаю дзень, калі я прыйшла ў школу і ўбачыла, як увесь клас дружна віншуе адну дзяўчынку. Я пацікавілася, у чым справа? Мне адказалі, што наша Даша стала майстарам спорту!!! Я ведала, што яна сур'ёзна займаецца акрабяткай, але такога не чакала. Адрозні ж захацелася даведацца, як яна гэтага дасягнула.

Дар'я Бабенцы сямнаццаць гадоў, дванаццаць з якіх яна прысвяціла спорту. Спачатку пяць гадоў займалася мастацкай гімнастыкай, далей — спартыўнай акрабяткай. Апошнія пяць гадоў трэніруецца і наведвае спаборніцтвы ў пары з Кацяй Кур'ян. Прычым, абедзве дзяўчынкі — майстры спорту. Выраслаўнай стала спартакіяда сярод дзіцяча-юнацкіх спартыўных школ Беларусі. Дзякуючы ёй, Даша і Каця і атрымалі гэтыя званні. Іх трэнер — Алена Міхайлаўна Залатая, менавіта з яе дапамогай з'явіліся «на свет» яшчэ дзве прафесійныя спартсменкі. Сёння Даша мае 10 залатых, 6 сярэбраных і 7 бронзавых медалёў, а таксама вялікую колькасць граматаў. За гады трэніровак яна паўдзельнічала ў шматлікіх гарадскіх, абласных, рэспубліканскіх і нават міжнародных спаборніцтвах. Гэта не лёгкае ўзыходжанне, але яно таго вартае. Тым не менш, Даша не спыняецца на дасягнутым: дзяўчына працягвае займацца і дасягаць новых вяршыняў. Малайчынка, Даша!

На яе прыкладзе я зразумела, што рэзервы, схаваныя ў чалавеку, большыя, чым мы сабе ўяўляем. Кожны з нас унікальны і непаўторны. Ніколі не трэба ні перад чым спыняцца. Няўдача дае магчымасць стаць лепшым, галоўнае — не апусціць рук. Пспех не складаецца з адных толькі ўзлётаяў. І ад памеру прыкладзеных намаганняў залежыць узнагарода за іх. Трэба быць упэўненым у сабе, бо хто, як не вы?

Дзіяна ЧАРНОВА, вучаніца 11 класа гімназіі № 1 г. Наваполацка.

І ДУМАК СТРОЙ КЛАДЗЕЦЦА НА ПАПЕРУ...

— Вельмі складана падабраць рыфму, каб не страціць сэнс і верш цалкам адпавядаў абранай тэме. Апошняя нараджаецца з самага жыцця. І пачуцці, і думкі радкамі кладуцца на паперу... Акрамя лірыкі, я спрабую свае сілы ў напісанні прозы.

— Ты з неярплівасцю чакала вынікаў рэспубліканскага конкурсу «Залатое пярэ»?

— Вядома. Мне вельмі прыемна, што журы адзначыла маю працу ў намінацыі «Любоў мая да цябе».

— Якія парады, на тваю думку, могуць дапамагчы паэтам-пачаткоўцам?

— Паважаны аўтар, калі ты напісаў верш, а ён камусьці не спадабаўся, не трэба засмучацца. У сэрцы кожнага павінна жыць надзея на лепшае. Мне таксама даводзілася пераадоўваць цяжкасці, але я працягвала развіваць і ўдасканальваць свой талент, каб дасягнуць станоўчых вынікаў і прызнання.

Ксенія ГУРЭНЧЫК, вучаніца 8 класа СШ № 2 г. Беразіно. Фота аўтара.

«З БЕЛАРУСАМ МОЖНА ПАСЯБРАВАЦЬ ЗА ГАДЗІНУ»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— А як ты апынуўся ў Беларусі? Чаму месцам сваёй вучобы выбраў менавіта нашу краіну?

— Трэба было атрымліваць вышэйшую адукацыю, але ў Японіі яна каштуе вельмі дорага — каля 10 тысяч долараў за год. Я пачаў шукаць іншае месца. Доўга думаў пра Расію, але атрымалася інакш. На курсах я пазнаёміўся з рускай жанчынай, што выйшла замуж за японца. Яна параіла мне ехаць вучыцца ў Беларусь, сказала, што там вельмі спакойна, добрыя людзі, а яшчэ ў Мінску жывуць яе знаёмыя. Акрамя таго, навучанне ў Беларусі каштуе нядорага. Вясной 2011-га я ўпершыню прыехаў у Мінск, паўгода наведваў курсы рускай мовы для інашаземцаў. Потым вярнуўся на радзіму і думаў, што гэта назаўжды. У Японіі я здаў экзамен па рускай мове другога ўзроўню і атрымаў дазвол на працу ў сферы міжмоўных камунікацый. Але зноў узніклі праблемы: на маёй радзіме вельмі цяжка знайсці працу, звязаную з рускай мовай. Прышлося вяртацца ў Беларусь і працягнуць вучобу на тых жа курсах. Але на гэты раз было вельмі сумна: мову выкладалі для студэнтаў, якія амаль зусім не гавораць па-руску.

У беларускіх стравах шмат тлушчу, японцу гэта нязвыкла. Хаця спачатку еў дранікі ледзь не кожны дзень — ажно надакучылі. З відэльцам і лыжкай мучыцца не давялося — у Японіі сёння карыстаюцца як палачкамі, так і еўрапейскімі сталовымі прыборамі.

— І вось аднойчы выкладчыца сказала мне, што я лепш пішу па-руску, чым размаўляю, і, магчыма, мне трэба паспрабаваць вывучыцца на журналіста. Я згадзіўся, пачаў выбіраць паміж філфакам і Інстытутам журналістыкі. Выбар на карысць апошняга абумовіла наяўнасць на працу «спартыўная журналістыка». Так я і стаў студэнтам журфака.

— І якія ў цябе ўражанні ад вучобы?

— О, вельмі пазітыўныя! Мяне пасялілі ў новы інтэрнат каля станцыі метро «Пятроўшчына». Там я знайшоў сабе сяброў, у асноўным гэта беларускія студэнты. Дарэчы, яны паціху вучаць мяне беларускімі словам, я пачаў цікавіцца яшчэ і беларускай культурай. Ведаю пра такіх пісьменнікаў, як Янка Купала і Якуб Колас, толькі ўвесь час іх блытаю (смяецца). Часам спрабую сказаць што-небудзь па-беларуску, але атрымліваецца «трасянка».

Адно жаданне, трэба сказаць, не спраўдзілася. Я вельмі хацеў вучыцца разам з беларускімі студэнтамі, у адной групе. Але ў дэканата сказалі, што гэта немагчыма, бо шмат прадметаў ім выкладаюць па-беларуску, я магу многае не зразумець. Таму я вучуся разам з іншымі замежнымі студэнтамі. Затое застаецца шмат вольнага часу, бо з замежнікамі вучыцца прасцей.

— Дарэчы, як прайшла твая першая вучэбная практыка?

— Першую практыку я вырашыў праходзіць у Мінску, іншыя варыянты нават не разглядаў. Выбіраў паміж двюма рэдакцыямі, што параілі мне сябры.

Пачаў з простых матэрыялаў: падчас паездкі дадому наведваў шэсць японскіх гарадоў: Токія, Нагасакі, Кіёта і іншыя. Рабіў здымкі, занатоўваў цікавыя факты. Сумяшчаў прыемнае з карысным, працей кажучы. Потым напісаў тры

матэрыялы. Рэдактару яны спадабаліся, і ён адразу ж іх надрукаваў — усю серыю. Пасля гэтага я працаваў ужо ў Мінску, зрабіў яшчэ некалькі матэрыялаў. Самы цікавы — з выкарыстаннем «метаду маскі». Рэдактар папрасіў мяне прааналізаваць працу інфармацыйна-турысцкага цэнтра пад выглядам японскага падарожніка. Я ўзяў сваю валізку, набіў рэчамі і пайшоў у гэты самы цэнтр. Рабіў выгляд, што мовы амаль не ведаю, тлумачыў усё жэстамі. Спачатку склалася ўражанне, што мне там не ўзрадаваліся. Але хутка супрацоўнікі цэнтра зрыентаваліся і вельмі якасна арыентаваліся і вельмі якасна мне дапамаглі. Знайшлі танную гасцініцу ў двух кроках ад цэнтра горада, распавялі, як туды дабрацца, і многае іншае. Нават параілі месца са смачнымі сушамі. Яшчэ я спытаў, ці ёсць у Мінску якія-небудзь славутыя месцы, звязаныя з Японіяй. Яны доўга думалі, але ўзгадалі пра Званы Нагасакі і Сендайскі сквер. Пра гэты візіт я таксама напісаў матэрыял.

— Спадабаліся нашы сушы?

— Не вельмі, у іх мала агульнага з тымі, што ядзім мы. У Японіі сушы ядуць даволі часта. Можна, раз на тыдзень. Сапраўдныя ролы гатуюць толькі ў спецыяльных рэстаранах, гэта робіць вопытны кухар. Некаторыя гатуюць сушы дома, гэта называецца «сямейныя сушы».

— А беларуская кухня? Доўга прывыкаў есці відэльцам і лыжкай?

— Вось да кухні я так і не прызвычаіўся за паўтара года. У беларускіх стравах шмат тлушчу, японцу гэта нязвыкла. Хаця спачатку еў дранікі ледзь не кожны дзень — ажно надакучылі. З відэльцам і лыжкай мучыцца не давялося — у Японіі сёння карыстаюцца як палачкамі, так і еўрапейскімі сталовымі прыборамі.

— Тлушчу шмат, каб халодную зіму перажыць. Беларускія маразы цябе не пужаюць?

— Пужаюць, яшчэ як! На маёй радзіме тэмпературы ніжэйшыя за нуль не бывае. Снег выпадае ў лепшым выпадку раз на некалькі гадоў. Спрабую цяплей апрацаваць, але дапамагае мала. Таму без асаблівай прычыны ў маразы з інтэрната не выходжу.

— Хітошы, а ці быў ты дзе-небудзь, акрамя Мінска? Што табе спадабалася ў Беларусі, акрамя сталіцы?

— Я часта бываю ў Брэсце, там жыве мой беларускі сябар. Ён паказваў мне Брэсцкую крэпасць, было вельмі цікава. Ды і ўвогуле сам горад спадабаўся. Дарэчы, я не чакаў, што ў Беларусі такія вялікія гарады, нават Мінск мне бачыўся маленькім. Аказалася зусім інакш. Яшчэ мяне моцна ўразіў Гродна, яго цэнтр. Я шмат падарожжы па Еўропе, і менавіта ў Гродне мне прыгадаліся тыя падарожжы. Гэта горад, у якім жыве гісторыя. У Мінску я люблю адпачываць у гандлёвым цэнтры «Сталіца», тут шмат цікавага. А яшчэ мне падабаецца мінскі Батанічны сад. Зімой часта хаджу на каток каля Палаца спорту.

— А ці многа японцы ведаюць пра нашу краіну?

— Шчыра кажучы, не вельмі. Калі я казаў сябрам, што еду вучыцца ў Беларусь, яны перапыталі: «Беларусь? Гэта недзе ў Расіі?» Я ім тлумачыў, што гэта краіна — суседка Расіі, там жывуць іншыя людзі. Цяпер ведаюць трохі больш, праўда, з сумнай нагоды. Пасля аварыі на станцыі Фукусіма ў нас часта ўзгадваюць пра Чарнобыль. І, адпаведна, пра Беларусь. Кажуць, што нам трэба пераймаць беларускі вопыт у

На востраве Ганрудзіма каля помнікаў самураям Мусасі і Кадзіра.

змаганні з наступствамі радыяцыйнай катастрофы.

— Ці адчуваеш ты адрозненні паміж беларусамі і рускімі?

— Несумненна. Як толькі я прыехаў у Мінск, першай думкай было: «Нішто сабе! Славяне ўмеюць усміхацца?» Беларусы хутчэй ідуць на кантакт. З беларусам можна пасябраваць за гадзіну, а з расіянамі так не атрымліваецца. Яны вельмі насцярожана ставяцца да новых людзей.

— А што ты скажаш пра беларусаў і японцаў?

— Банальнае. У нас шмат падобнага і шмат рознага. Галоўнае адрозненне, я лічу, — эмацыянальнасць. Японцы ніколі не паказваюць свае эмоцыі на працы ды і ўвогуле на людзях. Трэба заўжды стрымана ўсміхацца, але ніякім чынам нельга паказваць, што адбываецца ў тваёй душы. Самім сабой можна быць толькі дома. Беларусы ж эмоцый не стрымліваюць. Могуць пасварыцца з кіраўніцтвам, з людзьмі на вуліцы. І мне гэта бачыцца «плюсам». Бо эмоцыі нельга трымаць у сабе. Менавіта таму я адчуваю сябе ў Беларусі камфортна. Бо людзі тут шчырыя.

Беларусы ж эмоцый не стрымліваюць. Могуць пасварыцца з кіраўніцтвам, з людзьмі на вуліцы. І мне гэта бачыцца «плюсам».

Бо эмоцыі нельга трымаць у сабе. Менавіта таму я адчуваю сябе ў Беларусі камфортна. Бо людзі тут шчырыя.

— Хітошы, наконт Японіі ў беларусаў складалася шмат стэрэатыпаў. Прапаную табе пракаментыраваць некаторыя з іх. Напрыклад, такі: японцы — вельмі дысцыплінаваны народ, яны з вялікай адказнасцю ставяцца да сваёй працы і вельмі сумленна яе выконваюць...

— Гэта праўда. Я ўжо казаў пра стасункі паміж калегамі. Трэба заўжды весці сябе стрымана, нельга канфліктаваць, на працы — толькі праца. Таксама цэнніца пунктуальнасць, на працу ўсе прыязджаюць за паўгадзіны да яе пачатку. Калі спазняешся — звольняць. Смяяцца, веселіцца на працы — забаронена. З пазарацоўных адносін дазваляецца візіт у сакэ-бар з начальнікам. Існуе нават прыкмета: калі бос доўга не кліча цябе на сакэ (японскі алкагольны напой). — **Аўт.** — чакай звальнення.

— А сакэ? Ці праўда гэта такі распаўсюджаны напой?

— Японцы п'юць шмат сакэ. Асабліва тыя, што працуюць у офісах. Кажуць, што гэта здымае стрэс. Бо на сям'ю, асабістае жыццё часу не хапае. Некаторыя офісныя ра-

ботнікі карыстаюцца спецыяльным прыстасаваннем — пластыкавай вазай. Калі негатыўныя эмоцыі б'юць цераз край, у гэтую вазу можна пакрычаць, каб ніхто не чуў.

— Ці не з гэтым звязана існаванне ў Японіі такога месца, як Лес самазбойцаў?

— Так, ён знаходзіцца непадалёку ад Фудзі. Калі жыццё становіцца невыносным, людзі прыходзяць туды, каб памерці. Усё гэта звязана, як я думаю, з тым самым штодзённым стрэсам. З тым, што прыходзіцца «насіць маску» кожны дзень. Што казаць, калі японцы нават з сябрамі і ў сям'і часта размаўляюць на «вы».

— Напэўна, самы вядомы японскі пісьменнік у Беларусі — Харукі Муракамі. А каго любяць самі японцы?

— Харукі Муракамі таксама любяць, але далёка не ўсе. Кожны дзень з'яўляюцца новыя цікавыя аўтары. З класікаў самыя вядомыя ў нас — Акутагава Руносукэ і Нацумэ Сасэкі.

— Для многіх Японія асацыюецца з такім відам барацьбы, як сумо. Ці сапраўды ён такі папулярны?

— Ужо даўно не. Рэч, напэўна, у тым, што японскія сумаісты не самыя моцныя. Лепшыя сёння ўвогуле манголы. Ёсць расійскія, грузінскія сумаісты. А самы папулярны ў Японіі від спорту, які я таксама люблю больш за астатнія, — бейсбол. Апошнім часам папулярнасць набірае футбол, з'явіліся моцныя японскія футбалісты: Кейсуке Хонда, Юта Нагатома, Сіндзі Кагава.

— Яшчэ кажучы, што японскія жанчыны вельмі паслухмяныя, ніколі не спрачаюцца са сваімі мужчынамі...

— Не стану гэта абвяргаць. Японкі надта сарамлівыя, мне заўжды цяжка зразумець, пра што яны думаюць. Часам мне здаецца, што яны хітрыя.

— Хітошы, якія ў цябе планы на будучыню? Ці плануеш ты вяртацца на радзіму? А можа, хочаш жыць у Беларусі?

— Самае галоўнае для мяне — выкарыстоўваць у працы рускую мову. Шчыра кажучы, я і праўда хацеў бы застацца ў Беларусі. Трэба скончыць навучанне і знайсці нарэшце працу, якая зробіць мяне шчаслівым. Якую працу? Я не ведаю. Магчыма, буду журналістам, які піша пра Японію на рускай мове. Ці, напрыклад, выкладчыкам японскай мовы ў Беларусі. Галоўнае — у мяне ёсць мара, і цяпер яна пачынае спраўджвацца. Беларусь мне падабаецца, у першую чаргу, сваімі людзьмі. Я ніколі не пашкадую, што аднойчы аказаўся тут.

**Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
Фота з архіва.**

Працоўны семестр

ЯКІ ФРОНТ РАБОТ ЧАКАЕ СЁЛЕТА СТУДЭНЦКІЯ БУДАТРАДЫ?

Сёння ў Полацкім дзяржаўным універсітэце пачне работу рэспубліканскі семінар па пытаннях часовай працоўнай занятасці моладзі. Арганізатарам яго выступае Рэспубліканскі штаб студэнцкіх атрадаў ГА «БРСМ» пры падтрымцы Міністэрства адукацыі.

Галоўная тэма — арганізацыя студатрадаўскага руху ў 2014 годзе. Для ўдзельнікаў семінара будуць праведзены тэматычныя заняткі па асноўных нормах прававой базы і арганізацыі аховы працы, асаблівасцях падатковага заканадаўства, працэдураў уладкаванні моладзі за межамі Беларусі, медыка-санітарным забеспячэнні студэнцкіх атрадаў, заключэнні дагавораў і інш.

Удзельнікі мерапрыемства будуць не толькі атрымліваць і паглыбляць веды, але і прэзентуюць работу штабоў, падзеліцца вопытам. Напрыклад, госці з Расіі раскажучы пра спецыфіку руху студэнцкіх атрадаў у Расійскай Федэрацыі. На семінары абмяркуюць далейшае супрацоўніцтва па арганізацыі сумесных беларуска-расійскіх студэнцкіх будаўнічых атрадаў для работы на Усерасійскай будоўлі «Баваненкава-2014» у Ямала-Нянецкай акрузе і ўпершыню — педагагічных будаўнічых атрадаў.

У Рэспубліканскім штабе студэнцкіх атрадаў БРСМ лічаць, што народная мудрасць «Ладзь калёсы зімой, а сані летам» у поўнай меры датычыцца арганізацыі часовай працоўнай занятасці моладзі. Менавіта зімовыя месяцы і пачатак вясны для Рэспубліканскага штаба, які аб'ядноўвае ў сваёй структуры каля 310 штабоў, — час самай актыўнай падрыхтоўкі да трэцяга (май—кастрычнік) працоўнага семестра «Лета-2014»: навучанне камандзіраў і камісараў студэнцкіх атрадаў, пошчу запатрабаваных вакансій, працадаўцаў і маладых людзей, якія жадаюць атрымаць дадатковую прафесію, набыць новыя ўражанні, новых сяброў і, вядома ж, зарабіць.

Асаблівасцю гэтага года стане арганізацыя выязных атрадаў (з пастаяннай дыслакацыяй па месцы працы) як у краіне, так і за яе межамі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Нялітун!

БЫЎ БЫ ТЫ СТУДЭНТАМ, РОБАТ,

або Штучны інтэлект з тэстамі не спраўляецца...

Японскі нацыянальны інстытут інфарматыкі распрацоўвае робат, задачай якога з'яўляецца здача тэстаў у вышэйшых навучальных ўстановах.

Робат уяўляе сабой праграму, якая можа быць запушчана на звычайным камп'ютары. Яна ствараецца для выпрабавання тэхналогій штучнага інтэлекту і натуральнай апрацоўкі мовы. Блок праграмы для розных прадметаў стваралі розныя распрацоўшчыкі: за матэматыку, напрыклад, адказвае кампанія Fujitsu, а за гісторыю — IBM. У лістападзе мінулага года робат здаў пробны тэст. Гуманітарная частка тэста налічвала чатыры, а прыродазнаўчая — шэсць матэматычных пытанняў. Робат у абодвух выпадках правільна адказаў на два пытанні. Стваральнікі машыны канстатуюць, што адна з галоўных цяжкасцяў — навучыць машыну правільна інтэрпрэтаваць пытанні тэста.

Надзея НІКАЛАЕВА.

SEX-БАЛЯСЫ

ДАКАЖЫ, ШТО КАХАЕШ!

Вітаю, шанойнае спадарства, у мяне чарговая навіна! Зноў парадавалі няўрымслівыя навукоўцы! На гэты раз здзівілі японскія распрацоўшчыкі, якія прыдумалі бюстгальтар з зашпількай, што аўтаматычна расшпіляецца ў тым выпадку, калі жанчына адчувае... сапраўднае каханне. Вось так! Камплект складаецца з уласна станіка з сэнсарнымі датчыкамі і зашпількі, якая рэагуе на пачуцці, а таксама праграмай для смартфона, якая і вызначае, расшпіляцца бюстгальтару ці не. Станік звязваецца са смартфонам праз Bluetooth. Прадмет ніжняй гарлізны дасылае інфармацыю пра сэрцажны рытм, узровень гармонаў і агульны стан нервовай сістэмы жанчыны. Пры гэтым распрацоўшчыкі запэўніваюць, што расшпіліцца выпадкова ён не можа: праграма ў стане адрозніць паскоранае сэрцабіццё, выкліканае каханнем, ад сэрцабіцця пасля, напрыклад, заняткаў спорта ці прагляду трылера. Наколькі вялікай будзе партыя такой незвычайнай бялізны, выпушчана ў серыйную вытворчасць, і колькі будзе каштаваць навінка, пакуль не вядома. Ды нам, шчыра кажучы, і не трэба гэта ведаць. Станік — толькі нагода, каб пагаварыць пра іншае.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Не ведаю, свядома тое японцы ўвасаблялі ў жыццё, або на падсвядомым узроўні ў іх так атрымалася, але ў любым выпадку яны закруцілі адну чалавечую рысу, якая не змянілася за многія стагоддзі. А менавіта: жоны з нас на працягу жыцця мусіць шматрадова нешта даказаць супрацьлегламу полу ці навакольным або чакае гэтых доказаў ад іх у дачыненні да сябе. Так было і так ёсць. Напэўна, так будзе. З цягам часу змяніліся толькі формы і метады. А сутнасць засталася. Памятаеце чорны гумар? Прыходзіць рыцар да караля і кажа: «Я выканаў умовы нашай дамовы. Вось галава дракона!» Кароль у адказ: «Я таксама трымаю сваё слова. Вось рука прынцэсы!» Ці вольна яшчэ анекдот на тую ж тэму. Прыехалі сваты да дзяўчыны. Вядома, з імі і жаніх. Усё ідзе як мае быць: і пра тавар, і пра купца. А хлопец вазьмі ды скажы: «А няхай яна раздзенецца!» Як так, хіба ж можна — да шлюбам? А той упарціцца, стаіць на сваім. Што рабіць, нека ўгаварылі бедную дзяўчыну агаліцца перад хлопцам... Выходзіць ён з пакоя і кажа ўсім: «Не хачу жаніцца!» Чаму ж так, што здарылася? «Погляд у яе нейкі нядобры...» Значыць, не знайшоў чалавек пацврджэння таму, што сумеснае жыццё будзе шчаслівым, не змагла дзяўчына гэтага даказаць нават цэлам сваім — вочы выдалі...

Вось і прадмет ніжняй бялізны ад японскіх распрацоўшчыкаў — гэта найперш не тэхналогія, а звычайнае чалавечае жаданне, як я думаю, быць упэўненым, што памылкі ў выбары партнёра няма. Ужо неаднойчы паўтараў сваю любімую фразу, што чалавек — істота недасканалая. Мы не застрахаваны ад промахаў і няўдач. А як не хочацца памыліцца, праўда? Каб не атрымалася, як у чарговым анекдодзе. Мужчына кажа сябру: «Жонка днямі папрасіла норку. Вось трэці дзень ужо капаю ў садзе. Хвалююся: ці спадабаецца?..» Дапамагчы пазбегнуць магчымых памылак і закліканы тыя самыя тэхналогіі, на якія распрацоўшчыкі фактычна ўсклалі ўсю адказнасць. А што, не так? Шчоўкнула зашпілька — не сумнявайся, ён — твой мужчына, можна адразу з галавой у вяр. Час імклівы, марнаваць жыццё нека не выпадае...

Толькі ж і мы не робаты, каб падпарадкоўвацца нейкай там праграме. Калі пачуцці б'юць праз край, куды энергію падзець? Адны пішучы словы прызнання ці прабачэння на асфальце або сцяне будынка (што не ёсць добра на погляд камунальнікаў), другія, нахштальт Карлсана, падымаюцца на аўтавышыцы да акна каханай з букетам, трэція спяваюць пад балконам серэнады... У адным з расійскіх гарадоў хлопец паклікаў на дапамогу сваіх сяброў і знаёмых на аўтамабілях. А потым яны разам на вялікай пляцоўцы «выклалі» з некалькіх дзясяткаў машын... імя дзяўчыны гэтага «аўтарамантыка».

Доказы ці патрабаванні доказаў, іх чаканне, прычына і вынік — усё гэта бывае розным. Бываюць доказы дзеля доказаў, калі да ног эфектна кідаюць «мільён пунсовых ружаў». Не, зусім не дзеля яе, а каб усе бачылі. Можа быць хітрасць, як у тым анекдодзе ў тэму Алімпіяды: «Вы чулі, што беларусы дамагліся ўключэння падлёднай рыбалкі ў праграму зімовых Алімпійскіх гульняў? Засталося толькі пераканаць Нацыянальны алімпійскі камітэт, што гарэлка — гэта не допінг».

«Доказаў» патрабуюць гармоны падлеткаў-хлопцаў, і дурненькія дзяўчкі на гэта пагаджаюцца, бо страшна ж страціць сваё каханне... Бываюць доказы, якія першапачаткова не маюць шанца быць пачутымі і зразуменымі, нягледзячы на ўсе спробы і намаганні. А бывае, што нейкі, няхай сабе і няўклудны, але шчыры ўчынак прымусіць па-іншаму зірнуць на чалавека, абудзіць цікаўнасць да яго... Доказы бываюць штодзённымі, калі ранкам ты проста дакранаешся да любімага чалавека, і «пратакольнымі» — узоры апошніх вы ўбачыце заўтра. (Напэўна, ужо амаль не засталася тых, хто будзе аспрэчваць, што Дзень закаханых нам навязалі вытворцы сувеніраў — каб быць з прыбыткам у праежку паміж Новым годам і 8 Сакавіка.) Зрэшты, калі ж каму падабаецца, чаму б і не?

...А японцаў, калі яны пусцяць той прадмет жаночай бялізны ў масавую вытворчасць, мне шкада. Яны рызыкуюць вырасіць пакаленне маладых людзей, якія ніколі не адчуць таго хвалюючага моманту, калі тая самая зашпілька ўпершыню пстрыкне менавіта ў тваіх руках...

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

«РАМАНТЫК ПА ЖЫЦЦІ»...

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ»)

— *Вы публічны чалавек. Ці мае значэнне, што думаюць пра вас іншыя?*

— З часам усё менш увагі звяртаеш на тое, хто і што працябе кажа, бо ўжо сфарміраваўся свой пункт гледжання. Проста разумееш: добра ад людзей лепш не чакаць. Аднак, бывае, «уколюць», калі менш за ўсё чакаеш, і становіцца крыўдна. Пачынаеш капацца ў сабе, спрабуючы зразумець, чым выклікаў такое стаўленне. Калі ж заўвагі аб'ектыўныя, то імкнуся разабрацца і выправіцца.

— *На тэлепраекце «Песня года» вы перамаглі ў намінацыі «Лідар ратацый». Задаволены вынікам?*

— Трапіць у сам праект «Песня года» і атрымаць прэмію вельмі прыемна. Я ўдзячны, што адзначылі нашу працу. Тым больш, я не так даўно прыйшоў на эстраду. Аднак, калі казаць пра нейкія іншыя прэміі, то назіраецца сумная тэндэнцыя: калі летась цябе ўзнагародзілі — значыць праз год пераможцы павінны быць іншымі. І мала каго цікавіць, што ты працаваў больш за іншых артыстаў. А, напрыклад, у Амерыцы адзін і той жа чалавек можа перамагчы адразу ў пяці намінацыях. Насамрэч людзей здольных хапае, яны некуды рухаюцца, імкнуцца нешта больш якаснае рабіць. Хочацца, каб і іх намаганні ацэньвалі правільна.

— *Можаце назваць артыстаў, на якіх арыентуецеся?*

— Сярод мужчын магу сёння вылучыць Джасціна Цімберлэйка. Варта паглядзець яго канцэрты — гэта ж такіх шоу, а як ён выкладаецца на сцэне! Усё настолькі адпрацавана, што не прычэпішся! І вакаліст ён цудоўны. Таму на яго, мабыць, хацелася б раўняцца. А ўвогуле ў розных артыстаў нешта прыкмятаю для сябе. Бо неабавязкова кожны раз выдумляць «вела-сіпед»...

— *Да сустрэчы з Дзмітрыем у вас былі думкі паспрабаваць сябе ў музыцы?*

— Пэўна, калі б іх не было, то мой прадзюсар і не заўважыў бы мяне. Да нашай сустрэчы я на працягу чатырох гадоў займаўся вакалам. Прычым таксама выпадкова з'явілася жаданне спасцігаць музычную граматы. У дзяцінстве ж без мяне не абыходзілася ніводнае школьнае свята, і нека ў кароке вырашыў праспяваць «Зімнюю вішню» Анжалікі Варум, і настолькі «ўдала» я гэта зрабіў, што самому стала сорамна. Вырашыў: трэба ратаваць рэпутацыю. Знайшоў выкладчыка і пачаў вучыцца проста для сябе. Праз пэўны час уцягнуўся ў працэс, адкрыў у сабе жаданне і здольнасці. Пакуль не ўнікнеш, здаецца: хіба ж гэта

Я па натуре вельмі сентыментальны: веру ў каханне і ў тое, што аднойчы двое сустрэнуцца і ў іх усё атрымаецца.

цяжка? Потым зразумеў, што патрабуецца працяглая падрыхтоўка, калі хочаш упэўнена адчуваць сябе на сцэне. Цяпер кожны дзень хаджу на заняткі па вакале, на харэаграфію і на фітнэс, каб не страціць форму.

— *Вы некалькі разоў былі ў паспяховага чалавека мусіць быць шмат жанчын, а змаглі б адмовіцца ад сцэны дзеля каханай?*

— Я па натуре вельмі сентыментальны: веру ў каханне і ў тое, што аднойчы двое сустрэнуцца і ў іх усё атрымаецца. Пакуль такога са мной не здарылася, але калі нешта падобнае будзе, думаю, зраблю правільны выбар. Галоўнае, каб чалавек быў варты тваіх ахвяр. Бо часта людзі могуць падманваць. Даводзілася сустракаць дзяўчат, якія спачатку паказваюць сябе толькі з лепшага боку, а з часам бачыш іх сапраўднае аблічча, і там і блізка няма шчырасці. Я зразумеў яшчэ адну рэч: важна, як той казаў, быць з чалавекам на адной хвалі. Каб і праз дзесяць гадоў было пра што пагаварыць вечарам. Хочацца дапаўняць аднаго. Вакансія адкрыта.

— *Раскажыце пра альбом, які рыхтуеце да рэлізу?*

— Як мы высветлілі толькі што, я наймаверна рамантык. Таму ў альбоме «100% LOVE» усё будзе пра каханне. Мне вельмі блізка гэта тэма. У альбом увойдуць кампазіцыі, пачынаючы з «Мы ўжо колішнія», з якой мы стартавалі, плюс «Падмані», «Каханьня DJ», а таксама шмат навінак, якія чакаюць свайго часу.

— *З датай прэзентацыі ўжо вызначыліся?*

— Прэзентацыя праекта Misha FM мы рабілі 21 красавіка два гады таму, і вырашылі, што будзе сімвалічна, калі ў гэтым жа месяцы свет убачыць першы альбом. Канкрэтную дату пакуль не скажу, але ўжо хутка. Рыхтуем шоу, падарункі для гасцей. Магчыма, паспеем завяршыць працу над новым кліпам, тады і яго прэзентуем. Думаю, пра нас яшчэ будуць гаварыць!

Алена ДРАПКО.

ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12
ад 19 лютага 2009 года выдана
Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі газеты —
рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»;
грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
Галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказныя за выпуск: першы намеснік галоўнага рэдактара Наталля КАРПЕНКА, рэдактар аддзела Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей РАСОЛЬКА.
Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Кантакты тэлефон: 292 44 12.
e-mail: posts@tut.by; info@zvyzda.minsk.by

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013,
г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.
Тыраж 22.265.

Нумар падпісаны ў 19.30 12.02.2014 г.

<p>ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ООО «Табак-инвест» извещает о проведении 17 марта 2014 г. в 10.30 по адресу: г. Минск, пр. Победителей, 65, кабинет 310, открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды площадей для осуществления розничной торговли элементами декора, предметами интерьера, сувенирами, аксессуарами для дома</p>	
Предмет аукциона ЛОТ № 33	Продажа права заключения договора аренды части капитального строения (объект № 33), находящегося в торговом центре «Замок», ориентировочной площадью 26 кв.м, со ставкой арендной платы 180 долларов США за 1 кв.м с НДС в месяц.
Предмет аукциона ЛОТ № 34	Продажа права заключения договора аренды части капитального строения (объект № 34), находящегося в торговом центре «Замок», ориентировочной площадью 21 кв.м, со ставкой арендной платы 180 долларов США за 1 кв.м с НДС в месяц.
Предмет аукциона ЛОТ № 31	Продажа права заключения договора аренды части капитального строения (объект № 31), находящегося в торговом центре «Замок», ориентировочной площадью 21 кв.м, со ставкой арендной платы 180 долларов США за 1 кв.м с НДС в месяц.
Срок аренды	2 (два) года с даты заключения договора аренды
Местонахождение недвижимого имущества	г. Минск, пр. Победителей, 65, торговый центр «Замок», 1 этаж
Начальная цена предмета аукциона	10 000 000 (десять миллионов) белорусских рублей.
Размер задатка (рублей), срок и порядок его внесения, реквизиты расчетного счета	10 000 000 (десять миллионов) белорусских рублей. Получатель платежа: ООО «Табак-инвест», УНП 101333138, р/с 3012000003583 в ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО: 153001795 Назначение платежа – задаток за участие в аукционе Задаток должен быть внесен до подачи заявления на участие в аукционе. Копия платежного поручения с отметкой банка прилагается к заявлению. В случае победы в аукционе задаток будет зачтен как плата за право заключения договора аренды. Цена продажи предмета аукциона не засчитывается в арендную плату, подлежащую уплате по договору аренды.
Характеристика недвижимого имущества	ЛОТ № 33: расположен на 1 этаже торгового центра «Замок» напротив атриумных лифтов (см. «схема 1 этажа»). Проектная ширина павильона – от 5,22 до 6,18 м, глубина – 4,33 м, ширина входа – 1,5 м. ЛОТ № 34: расположен на 1 этаже торгового центра «Замок» напротив атриумных лифтов (см. «схема 1 этажа»). Проектная ширина павильона – от 3,73 до 4,74 м, глубина – 4,69 м, ширина входа – 1,5 м. ЛОТ №31: расположен на 1 этаже торгового центра «Замок» напротив пунктов обмена валют (см. «схема 1 этажа»). Проектная ширина павильона – от 3,7 до 4,9 м, глубина – 4,53 м, ширина входа – 1,5 м. Помещения будут предоставляться с: остекленным фасадом и входом, закрывающимся рольставней; перегородками из фибробетона; плиткой на полу. Декоративная отделка стен, разводка электропитания, монтаж освещения, оборудования и другие работы по обеспечению деятельности объекта производятся арендатором самостоятельно и за свой счет, в соответствии с согласованными ООО «Табак-инвест» дизайн-проектом и схемой размещения торгового оборудования. Арендная плата взимается с даты открытия торгового объекта для покупателей, но не позднее, чем с 01.05.2014.
Условия использования недвижимого имущества. Цель передачи в аренду	Розничная торговля элементами декора, предметами интерьера, сувенирами, аксессуарами для дома
Условия по передаче имущества в аренду	Соблюдение требований, изложенных в настоящем извещении, и победа в аукционе – предложение наибольшей цены за право заключения договора аренды. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 5 рабочих дней со дня его проведения обязан перечислить на расчетный счет организатора аукциона сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка. В случае, если победитель аукциона не подписал протокол о результатах аукциона в день проведения аукциона, в установленные сроки не уплатил сумму, по которой продан предмет аукциона, не подписал договор аренды или акт приема-передачи помещения в аренду – условия аукциона считаются не соблюденными, результат аннулируется, задаток не возвращается.
Условия по передаче имущества в аукционе	Срок заключения договора аренды – не позднее 15 дней с даты проведения аукциона. Для участия в аукционе лицо, желающее участвовать в аукционе, до 13.03.2014 включительно подает заявление (см. «образец заявления» на сайте www.korona.by) на участие в аукционе с указанием номера лота, по которому предполагается получение права на заключение договора аренды по результатам аукциона. К заявлению прилагаются следующие документы: 1. копия платежного поручения с отметкой банка; 2. копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя либо юридического лица; 3. копия устава юридического лица; 4. нотариально удостоверенная доверенность – представителем индивидуального предпринимателя; 5. доверенность на представление интересов, выданная юридическим лицом, либо документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица – уполномоченным представителем либо руководителем юридического лица; 6. легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица – представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица; 7. документ с указанием банковских реквизитов индивидуального предпринимателя либо юридического лица; 8. уведомление произвольной формы об опыте работы в данном виде деятельности (период деятельности, количество и адреса местонахождения торговых объектов); 9. ассортимент товара, предполагаемый к реализации, с указанием диапазона розничных цен по каждой позиции; 10. краткое описание, в произвольной форме, концепции использования площадей, по которым предполагается получение права заключения договора аренды; 11. эскизный план оборудования площадей; 12. фото действующих объектов. Копии документов, представляемых в комиссию, должны быть заверены в установленном законодательством порядке. Представитель юридического лица либо индивидуального предпринимателя, уполномоченный к подаче заявления на участие в аукционе, обязан предъявить документ, удостоверяющий личность.
Условия допуска к участию в аукционе	Победитель торгов по одному из лотов не допускается к торгам по другому лоту. Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Минск, пр. Победителей, 65, каб. 311, по рабочим дням с 9.00 до 16.00 (обед с 13.00 до 13.30). Последний день приема заявлений – 13 марта 2014 г. включительно. К участию в аукционе допускаются лица, выполнившие в совокупности следующие условия: в комиссию в сроки, указанные в извещении о проведении аукциона, подано заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов; выражено согласие лица, желающего принять участие в аукционе, о заключении договора аренды на условиях, изложенных в проекте договора аренды. К участию в аукционе не допускаются лица: не внесшие задаток; представившие неполный пакет документов; не имеющие опыта розничной торговли соответствующими цели передачи площади в аренду товарами либо опыт которых составляет менее одного года; являющиеся арендаторами площадей ООО «Табак-инвест», при условии, что предметом аукциона являются площади, расположенные в тех же объектах и по аналогичному виду деятельности. После получения необходимых документов от юридического лица либо индивидуального предпринимателя на участие в аукционе комиссия вручает его представителю уведомление с указанием даты регистрации заявления. Участник аукциона имеет право до начала аукциона письменно отозвать заявление об участии в нем. Возврат внесенного задатка осуществляется в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона. Невяка участника аукциона на аукцион признается отказом в его участии. В день проведения аукциона, не ранее чем за 30 (тридцать) минут до указанного в извещении времени аукциона, лица, желающие участвовать в аукционе, подавшие в установленном порядке заявления на участие в аукционе, обязаны зарегистрироваться в комиссии и получить аукционные номера. Аукционные номера получают по предъявлению оригинала уведомления о принятии документов, которые возвращаются в комиссию после окончания аукциона. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты его проведения. Информация об аукционе размещена на сайте www.korona.by (раздел «лента событий»).
Контактные тел.	(8-017) 309 54 02, (8-017) 309 54 06.

<p>ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ООО «Табак-инвест» извещает о проведении 18 марта 2014 г. в 10.30 по адресу: г. Минск, пр. Победителей, 65, кабинет 310, открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды площадей для осуществления страховой деятельности</p>	
Предмет аукциона ЛОТ № 56	Продажа права заключения договора аренды части капитального строения (объект № 56), находящегося в торговом центре «Замок», площадью 5,5 кв.м, со ставкой арендной платы 200 долларов США за 1 кв.м с НДС в месяц.
Предмет аукциона ЛОТ № 58	Продажа права заключения договора аренды части капитального строения (объект № 58), находящегося в торговом центре «Замок», площадью 5,5 кв.м, со ставкой арендной платы 200 долларов США за 1 кв.м с НДС в месяц.
Срок аренды	2 (два) года с даты заключения договора аренды
Местонахождение недвижимого имущества	г. Минск, пр. Победителей, 65, торговый центр «Замок», 2 этаж
Начальная цена предмета аукциона	10 000 000 (десять миллионов) белорусских рублей.
Размер задатка (рублей), срок и порядок его внесения, реквизиты расчетного счета	10 000 000 (десять миллионов) белорусских рублей. Получатель платежа: ООО «Табак-инвест», УНП 101333138, р/с 3012000003583 в ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО: 153001795. Назначение платежа – задаток за участие в аукционе. Задаток должен быть внесен до подачи заявления на участие в аукционе. Копия платежного поручения с отметкой банка прилагается к заявлению. В случае победы в аукционе задаток будет зачтен как плата за право заключения договора аренды. Цена продажи предмета аукциона не засчитывается в арендную плату, подлежащую уплате по договору аренды.
Характеристика недвижимого имущества	ЛОТ № 56: расположен на 1 этаже торгового центра «Замок» в зоне атриума (см. «схема 1 этажа»). Торговое место шириной – 2,44 м, глубиной – 2,25 м, максимально допустимая высота оборудования – 1,6 м. ЛОТ № 58: расположен на 1 этаже торгового центра «Замок» в зоне атриума (см. «схема 1 этажа»). Торговое место шириной – 2,44 м, длиной – 2,25 м, максимально допустимая высота оборудования – 1,6 м. Монтаж оборудования и другие работы по обеспечению деятельности объекта производятся арендатором самостоятельно и за свой счет, в соответствии с согласованными ООО «Табак-инвест» дизайн-проектом и схемой размещения необходимого оборудования. Арендная плата взимается с даты открытия объекта для, но не позднее, чем с 01.05.2014.
Условия использования недвижимого имущества. Цель передачи в аренду	Страховая деятельность
Условия по передаче имущества в аренду	Соблюдение требований, изложенных в настоящем извещении, и победа в аукционе – предложение наибольшей цены за право заключения договора аренды. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 5 рабочих дней со дня его проведения обязан перечислить на расчетный счет организатора аукциона сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка. В случае, если победитель аукциона не подписал протокол о результатах аукциона в день проведения аукциона, в установленные сроки не уплатил сумму, по которой продан предмет аукциона, не подписал договор аренды или акт приема-передачи помещения в аренду – условия аукциона считаются не соблюденными, результат аннулируется, задаток не возвращается.
Условия допуска к участию в аукционе	Срок заключения договора аренды – не позднее 15 дней с даты проведения аукциона. Для участия в аукционе лицо, желающее участвовать в аукционе, до 14.03.2014 включительно подает заявление (см. «образец заявления» на сайте www.korona.by) на участие в аукционе с указанием номера лота, по которому предполагается получение права на заключение договора аренды по результатам аукциона. К заявлению прилагаются следующие документы: 1. копия платежного поручения с отметкой банка; 2. копия свидетельства о государственной регистрации юридического лица; 3. копия устава юридического лица; 4. доверенность на представление интересов, выданная юридическим лицом, либо документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица – уполномоченным представителем либо руководителем юридического лица; 5. легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица – представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица; 6. документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; 7. уведомление произвольной формы об опыте работы в данном виде деятельности (период деятельности, количество и адреса местонахождения торговых объектов); 8. краткое описание, в произвольной форме, концепции использования площадей, по которым предполагается получение права заключения договора аренды; 9. эскизный план оборудования площадей; 10. фото действующих объектов; 11. копия специального разрешения (лицензии) на право осуществления страховой деятельности. Копии документов, представляемых в комиссию, должны быть заверены в установленном законодательством порядке. Представитель юридического лица, уполномоченный к подаче заявления на участие в аукционе, обязан предъявить документ, удостоверяющий личность.
Победитель торгов по одному из лотов не допускается к торгам по другому лоту.	Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Минск, пр. Победителей, 65, каб. 311, по рабочим дням с 9.00 до 16.00 (обед с 13.00 до 13.30). Последний день приема заявлений – 14 марта 2014 г. включительно. К участию в аукционе допускаются лица, выполнившие в совокупности следующие условия: в комиссию в сроки, указанные в извещении о проведении аукциона, подано заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов; выражено согласие лица, желающего принять участие в аукционе, о заключении договора аренды на условиях, изложенных в проекте договора аренды. К участию в аукционе не допускаются лица: не внесшие задаток; представившие неполный пакет документов; опыт которых в сфере страховых услуг составляет менее одного года; являющиеся арендаторами площадей ООО «Табак-инвест», при условии, что предметом аукциона являются площади, расположенные в тех же объектах и по аналогичному виду деятельности. После получения необходимых документов от юридического лица на участие в аукционе комиссия вручает его представителю уведомление с указанием даты регистрации заявления. Участник аукциона имеет право до начала аукциона письменно отозвать заявление об участии в нем. Возврат внесенного задатка осуществляется в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона. Невяка участника аукциона на аукцион признается отказом в его участии. В день проведения аукциона, не ранее чем за 30 (тридцать) минут до указанного в извещении времени аукциона, лица, желающие участвовать в аукционе, подавшие в установленном порядке заявления на участие в аукционе, обязаны зарегистрироваться в комиссии и получить аукционные номера. Аукционные номера получают по предъявлению оригинала уведомления о принятии документов, которые возвращаются в комиссию после окончания аукциона. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты его проведения. Информация об аукционе размещена на сайте www.korona.by (раздел «лента событий»).
Контактные тел.	(8-017) 309 54 02, (8-017) 309 54 06.

ОАО «АМКОДОР» – управляющая компания холдинга»,
 220013, г. Минск, ул. П. Бровки, 8

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОЗЫВЕ ОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ

Собрание состоится 27 марта 2014 г. в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. П. Бровки, 8, актовый зал Общества. Регистрация участников собрания производится в день и по месту проведения собрания с 13.30 до 14.45. Дата составления списка акционеров, имеющих право на участие в Собрании – 14 февраля 2014 года. Орган, созывающий собрание: Совет директоров. Основание созыва собрания: решение Совета директоров от 28 января 2014 г. (протокол № 395).

Повестка дня:

- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2013 год. Утверждение показателя прогноза социально-экономического развития Общества на 2014 год.
- Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках Общества за 2013 год.
- Об утверждении распределения и использования прибыли и убытков, выплате дивидендов за 2013 год.
- Утверждение направлений распределения прибыли на 2014 год.
- Об избрании членов Совета директоров, Ревизионной комиссии.
- Об утверждении размера вознаграждения членам Совета директоров и Ревизионной комиссии.

С информацией (материалами), подлежащими представлению акционерам при подготовке к проведению собрания, акционеры могут ознакомиться ежедневно (кроме субботы и воскресенья) начиная с 21 марта 2014 г. в юридическом управлении Общества с 9.00 до 16.00, а в день проведения собрания – по месту его проведения. Регистрация лиц, имеющих право на участие в собрании, осуществляется при предъявлении ими личного паспорта и документов, подтверждающих их полномочия: для доверенных лиц – нотариально удостоверенных доверенностей, для руководителей юридических лиц – выписки из ЕГР или заверенных копий приказа о вступлении в должность, либо протокола о назначении руководителя. По окончании регистрации (после 14.45) опоздавшие акционеры (их представители) в зал проведения собрания не допускаются и не регистрируются.

Совет директоров ОАО «АМКОДОР» – управляющая компания холдинга»

Утерянные представителем УБГосстраха по Московскому району г. Минска бланки страховых полисов по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу серии БЛБ №№ 0205730, 0205763, 0205886, 0205925, 0205988, 0274093, 0274099, 0443694, 0527458-0527462; серии БЛ №№ 0442009, 0442151, 0442511; по добровольному страхованию расходов граждан, выезжающих за границу, формы 2РНП серии БР № 002385 считать недействительными.

УНП 100122726

ВНИМАНИЮ КРЕДИТОРОВ ООО «ОмегаРентал»
 ООО «ОмегаРентал» сообщает об уменьшении своего уставного фонда. Новый размер уставного фонда ООО «ОмегаРентал» составит 100 000 белорусских рублей. За дополнительной информацией и для предъявления требований о досрочном погашении обязательств обращаться по адресу: г. Минск, ул. Орловская, 58, оф. 210Б и по телефону: (017) 335-04-79.

УНП 191470673

ЗАО «РРБ-Банк» сообщает, что 11 февраля 2014 года Правлением ЗАО «РРБ-Банк» (Протокол № 6 от 11.02.2014) утверждены изменения № 5 в Правила организации обслуживания счетов клиентов Банка — юридических лиц и индивидуальных предпринимателей, которые вступают в силу через пять банковских дней с момента публикации.

УНП 100361187

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ	
Наименование (описание) имущества и его стоимость	ЛОТ № 1. Здание двухэтажное кирпичное с мансардой административное, инв. № 200/С32388, общей площадью 369,0 м ² стоимостью 1 569 090 000 белорусских рублей. ЛОТ № 2. Административно-бытовой корпус, инв. № 200/С-43051, общей площадью 284,8 м ² стоимостью 701 890 000 белорусских рублей. ЛОТ № 3. Одноэтажное кирпичное здание склада, инв. № 200/С-43052, общей площадью 449,0 м ² стоимостью 498 640 000 белорусских рублей. ЛОТ № 4. Одноэтажное панельное здание с пристройкой, рамной «Склад», инв. № 200/С-43053, общей площадью 339,2 м ² стоимостью 626 010 000 белорусских рублей. ЛОТ № 5. Одноэтажное кирпичное здание склада, инв. № 200/С-43054, общей площадью 205,9 м ² стоимостью 279 130 000 белорусских рублей. ЛОТ № 6. Бытовое здание №1 базы отдыха «Арлея», инв. № 201/С-10785, общей площадью 161,0 м ² стоимостью 336 229 700 белорусских рублей. ЛОТ № 7. Бытовое здание № 2 базы отдыха «Арлея», инв. № 201/С-10784, общей площадью 243,0 м ² стоимостью 288 615 000 белорусских рублей.
Собственник (владелец) имущества	ЗАО «Торговый дом «Двина» (УНП 300048845)
Наличие обременений	Ипотека ОАО «Банк Москва-Минск»
Местонахождение (адрес) имущества	г. Витебск, ул. Академика Палова, 6А (Лот № 1–5) Витебская область, Городокский р-н, Стодолищенский с/с, д. Стырики (Лот № 6–7)
Место (адрес), дата и время проведения торгов	04.03.2014 в 14.00 г. Витебск, ул. Правды, 32, каб. 318
Справочная информация об организаторе торгов	Управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210101, г. Витебск, ул. Правды, д. 34 www.vitebskjust.gov.by Судебный исполнитель Ткаченко Сергей Владимирович, тел./факс (80212) 600071 Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 600975
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии претязаний для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет управления принудительного исполнения ГУЮ Витебского облисполкома № 3642903001037 в ф-ле 200 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505, не позднее 13.00 04.03.2014 г. Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества. Более подробную информацию можно получить на сайте Главного управления юстиции Витебского облисполкома www.vitebskjust.gov.by

ЛЕПШАЯ Ў СВЕЦЕ ДЫПЛАМАТЫЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Вы верылі пасля не зусім уда- лага спрынту, што сённяя ўсё скла- дзеца так шчасліва для вас?

— Вядома, пасля першай гонкі быў такі стан... узрушэння, я б так сказала. Я нічога не чытала, не заходзіла ні на якія сайты, не праглядала форумы, паспрабавала адключыцца, быць у са- бе. Быць сабой. Калі моцна паглыбіцца ў Алімпіяду, можна патануць у круга- вароце медыя. А мне патрэбны былі эмоцыі, сілы...

— Вы сталі алімпійскай чэмпіён- кай. Што далей?

— Я стараюся не святкаваць пе- рамогі да заканчэння сезона. Алім- пійскія гульні працягваюцца, яшчэ трэба будзе шмат пераадолець. Хочацца прыпыніць эмоцыі і про- ста атрымліваць задавальненне ад кожнай гонкі — ад «індывідуалкі», мас-старта, эстафет.

— Вы сталі алімпійскай чэмпіён- кай. Што далей?

— Я стараюся не святкаваць пе- рамогі да заканчэння сезона. Алім- пійскія гульні працягваюцца, яшчэ трэба будзе шмат пераадолець. Хочацца прыпыніць эмоцыі і про- ста атрымліваць задавальненне ад кожнай гонкі — ад «індывідуалкі», мас-старта, эстафет.

Карэспандэнт «Звязды»
Анатоль Сланейскі —
з Сочы

— А што змянілася ці зменіцца ўнутры вас пасля сённяшняга ве- чара?

— Ува мне асабіста нічога не змяні- лася. Я якой была, такой і засталася... Вось яна — я.

— Як праведзяце першы вечар у якасці алімпійскай чэмпіёнкі?

— Допінг-кантроль, дарога ў гасці- ніцу, масаж... А там з камандай аба- вязкова пакрычым-патанцеум. Хаця б хвілін 10.

— Шмат хто крытыкуе трасу ў Сочы, многія называюць яе про- ста небяспечнай. Якой яна здалася вам?

— Тут сапраўды незвычайнае спл- учэнне рэльефу і вышыні, мяккі снег. Усім даводзіцца сапіці і пацець. Але стан трасы быў лепшым, чым у муж- чынскім пасьюце, калі многія падалі. Можа быць, таму, што спускі сённяя сталі больш жорсткімі.

— А вы адчувалі падтрымку ба- лельшчыкаў іншых краін, найперш расійскіх?

— Супер! Я, вядома, ведала, што расіяне за мяне «хварэюць», але не думала, што настолькі цёпла... Мяне гналі па трасе, падбэдзёрвалі, зара- джалі, сустрэкалі на фінішы.

— Да вашай хуткасці ўсе ўжо прывыклі, але ўпершыню ў сезоне вы адстралялі чатыры рубяжы з ад- ным толькі промахам. Што змяні- лася ў параўнанні з этапамі Кубка свету?

— У алімпійскі год Кубак свету — самая лепшая трэніроўка. Напэўна, я зрабіла для сябе некаторыя высновы, але ў падрыхтоўцы дакладна нічога не мяняла. Проста зразумела, што трэба быць тут і цяпер і не думаць пра меда- лі. Настройвайся толькі на працу — і будзе вынік.

— Расіянка Вольга Вілухіна два дні таму расказвала, што паабяцала свайму трэнеру падарыць яму любы аўтамабіль у выпадку алімпійскага медаля.

— Ха-ха! Я нічога не абяцала... На- пэўна, толькі сама сябе настройвала і падводзіла да гэтага. Думаю, абавяз- кова закацім добрую вечарынку — не больш. І толькі пасля завяршэння се- зона.

— Ходзяць чуткі, што вы сустра- каецеся з Уле Эйнарам Б'ёрндале- нам. Гэта праўда?

— Хм... Мы з Уле добрыя сябры. Ну а чуткі пра асабістае жыццё я не каментую. Хай яны так і застануцца чуткамі. Да свайго часу.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	8.34	18.14	9.40
Віцебск	8.27	18.01	9.34
Магілёў	8.24	18.04	9.40
Гомель	8.16	18.05	9.49
Гродна	8.48	18.30	9.42
Брэст	8.45	18.35	9.50

Месяц

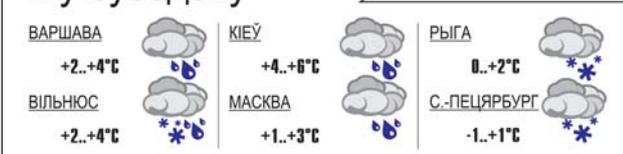
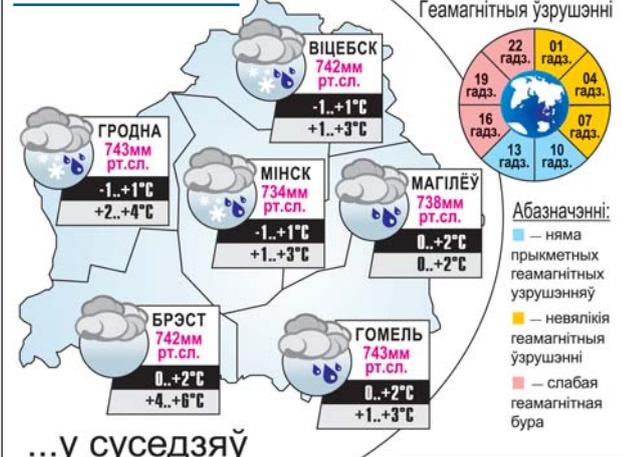
Поўня 15 лютага.
Месяц у сузор'і Льва.

Імяніны

Пр. Віктара, Івана,
Кіра, Клаўдзія, Мікіты,
Нікіфара.
К. Арлеты, Катарыны,
Рыгора, Юльяна.

ЗАЎТРА

10 РАСЛІН, ЯКІЯ ПРЫНЯСУЦЬ У ВАШ ДОМ КАХАННЕ

1 Спаціфілум (вядомы яшчэ як «жаночае шчасце»). Прынесці гэтую расліну ў дом, адзіночкі людзі абавязкова знойдуць сваю другую палавінку. У маладых сямейных пар, якія думаюць пра дзіця, хутка з'явіцца па- паўненне. «Жаночае шчасце» заўсёды прыносіць у дом паразуменне і каханне.

3 Гібіскус, ці кітайская **Зружа**. З'яўленне ў доме гібіскуса прадракае неўзабаве гарачае каханне.

4 Хоя (васковы плюшч). У некаторых краінах такую разнавіднасць хоі, як Кэры, дораць на 14 лютага як «вал- лянтцінку». Найбольш спры- яльна ўплывае на сямейнае шчасце, калі будзе расці ў спальні.

2 Фіялка. У доме, дзе рас- цецэ гэтая кветка, менш сварацца. Таксама многія лічаць гэту кветку знакам вечнага кахання.

5 Мірт. Гэтая расліна дапа- можа зрабіць ваш шлюб удалым, прынясе ў сям'ю святло і шчасце. У шмат якіх краінах гэтую расліну

лічаць удалым падарункам маладым.

6 Айхрызон. У народзе яе называюць «дрэва кахан- ня» ці «дрэва шчасця». Як ві- давочна з назваў, прыносіць у дом шчасце і каханне.

7 Калатэя. Гэта расліна лі- чыцца знакам і захаваль- нікам шчасця ў доме.

8 Хларафітум. У народзе кажуць, што гэта расліна прыносіць у сямейнае жыццё спакой і шчасце.

9 Кісліца (аксалис). Калі вам неабходна знайсці сваё каханне ці захаваць сям'ю, абавязкова пасадзі- це дома кісліцу.

10 Антурыйум («мужчын- скае шчасце»). Гэтая расліна прыносіць шчасце і поспех у каханні, а мужчы- нам — «мужчыную сілу».

УСМІХНЕМСЯ

Канькабежац з Анголы прынес сваёй зборнай медалі... Дзе ён іх узаяў, ніхто не ведае.

— Прывітанне! Як жыццё?
— Ды вось, з'явілася стварэнне, пра якое трэба клапаціцца, зарабляць гро- шы...
— Ну нарэшце! Віншую! Як яе за- вуць?
— «Audi!»

Пасля нараджэння дзявятага дзіцяці бацькі ўжо спалі са свят- лом і пад наглядам дарослых дзя- чей.

Дзве сяброўкі.
— Значыць, у цябе ёсць хлопец?
— Так. Моцны, разумны і прыго- жы.
— А як завуць?
— Дзіма, Алесь, Анатоль.

Даты Падзеі Людзі

1824 год — у Маскве быў надрукаваны «Беларускі архіў старажытных граматаў» — першы зборнік дакументаў па гісторыі беларускіх земляў. Уключаныя ў зборнік 57 дакументаў (актаў) сведчаць аб палітычных су- вязях, у многіх з іх адлюстравана дзейнасць князёў і феодалаў, накіраваная на падтрымку і ўмацаванне праваслаўнай царквы ў Беларусі. Ёсць дакументы аб развіцці беларускіх гарадоў і гандлю, фарміраванні гарадскіх каслоў, дзей- насці царкоўных брацтваў. Усе акты, акрамя двух (з архіваў Мсціслаўскага Пустынскага і Аршанскага мужчынскага манастыроў) — з архіўных сховішчаў Магілёва.

1945 год — Англа-амерыканская авіяцыя пачынае бамбардзі- роўку Дрэздэна, у ходзе якой быў цал- кам разбураны цэнтр горада і загінула не менш за 60 тысяч чалавек. Прычынай та- кой варварскай бамбардзіроўкі з часам назавуць той факт, што горад павінен быў адысці да савецкай зоны акупацыі.

2012 год — упершыню сталі ад- значаць Сусветны дзень радыё. Рашэнне аб яго святкаванні ЮНЕСКА прыняла ў 2011-м. Дата правядзення выбрана невыпадкова — мена- віта 13 лютага 1946-га ўпершыню выйшла ў эфір «Радыё ААН». Як кажуць заснавальнікі свята, яно павінна паслу- жыць умацаванню супрацоўніцтва паміж усімі, хто мае да- чыненне да радыё, няхай гэта будуць буйныя вясчальныя кампаніі або адзіночкі-аматары.

Максім ТАНК, народны паэт Беларусі:
Было сказана *Добры кажух са спагады, толькі сцюдзёна ў ім; Добры агонь на чужыне, толькі грызе вочы дым.*

Яны энергічныя натуры, якія жывуць з душой нарсохрыст, ствараюць вакол сябе дзівосны свет і пастаянна змяняюць свае рашэнні. Яны заўсёды патрабуюць павышанай увагі да сваёй асобы, выстаўляюць нападказ свае пачуцці, не ўмеюць захоўваць сакрэты. Увага для іх — допіг, які дапамагае ўстанавіць рэкорды. Іх дэвіз: «Што ні робіцца — усё да лепшага». Яны разумныя, рацыянальныя, але думаюць, што імі кіруе толькі сэрца. З імі лёгка кантактаваць, але цяжка прадугледзець іх наступны крок. Народжаным у гэты дзень неабходна аб'ектыўна ставіцца да сваіх жаданняў і шляхоў іх рэалізацыі.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЖЭНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, С. ПРОТАС (першы намеснік дырэктара — галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЙСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by/>
e-mail: info@zviazda.minsk.by, (для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.minsk.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказ- насць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 22.265. Індэксы 63850. Зак. № 657. Нумар падпісаны ў 1930 12 лютага 2014 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12